

Mr. 23

1942. g.
5. jūlijs

*Reichsmarsala Hermann'a Göring'a
vadībā vācu tauta vienojusies darbā uzvarai*

RM 0,30

DARBA PIENĀKUMS

Vēl vairāk kā citos gados šovasar uz laukiem dosies pilsētu jaunatne, lai palīdzētu ražas sagatavošanas un novākšanas darbos.

Foto Laikmeta arch.

Kaš visām tautām uzlicis jaunus pienākumus, kādus miera apstākļos iedzīvotājiem nevajadzētu uzņemties. Viens no šiem pienākumiem ir ar mazākiem spēkiem ražot vairāk kā agrāk. Frontei vajadzīgi ne tikai ieroči un municija, bet arī apģērbi, apavi, pārtika un citas mantas daudz lielākos apmēros nekā tikpat liels cilvēku skaits to patērētu normālos laikos. Tai pašā laikā no ražošanas aparāta uz kaļa lauku aizgājuši miljoni strādnieku, kas agrāk saražoja preces ne tikai savām, bet arī tiešajā ražošanā neiesaistītām masām.

Strādnieku iztrūkums tagad jāaizvieto, jo frontē nedrīkst trūkt nevienu no vajadzīgām mantām. Tāpat dažādas preces nepieciešamas arī aizmugurei. Līdz ar pavasara iestāšanos aktuāla kļuvusi lauku apstrādāšanas problēma. Mums visiem ir skaidrs, ka šogad nedrīkst palikt neapstrādāts neviens lauks, neviens zemes gabaliņš. It sevišķi svarīgi tas ir mums, jo visas agrākos gados uzkrātās labības un citu pārtikas līdzekļu rezerves boļševiki viena gada laikā izlaupīja pilnīgi.

Latvijas laukiem šogad jādod maksimālā raža. Tā vajadzīga mums, tā vajadzīga mūsu cīnītājiem frontē, kas paši patlaban nevar stāties aiz arkla un ņemt izkapti rokās. Uz kaļa lauku aizējot viņi atstājuši mums, mājās palicējiem, pienākumu rūpēties, lai mūsu darbi nevienā vietā neciestu. Gluži tāpat kā frontē vienam kaļavīram kritot blakus esošais uzņemas cīņu par diviem, arī mums — aizmugures iedzīvotājiem — šinīs dienās jāuzņemas veikt divu, triju un vēl vairāku cilvēku darbs. Šodien darbā jāstājas visiem, arī tiem, kas nekad agrāk nebūtu strādājuši, jāstājas arī tādā darbā, kas nekad agrāk nebūtu strādāts, ja tikai tas nāk par labu vispārības interesēm. Šais dienās mums jāaizmirst viss personīgais un jāatceras Vācijas Vadoņa teiktie vārdi: „Tu neesi nekas, tava tauta ir viss.”

Ja arī tas kādreiz nav patīkami, ir nepieciešami, ka šais dienās, kas ir izšķirošas visai nākotnei, darba lauku un darba vietu ikvienam nosaka valsts. Neaizmirsīsim, ka arī kaļavīrs kaujas laukā pats nevar izvēlēties pozīciju, kur viņš cīnīsies, un posteni, kur viņš stāvēs. Tas mums visiem šķiet pašsaprotama

lieta, bet attiecībā uz darbu tūlīt liekas, ka līdz ar darba vietas norādīšanu valsts vara smagi iejaucas mūsu personīgā dzīvē. Jēdziens par kaļavīru šodien ir citāds nekā tas bija priekš desmit un divdesmit gadiem. Modernā kaļa iznākums ir atkarīgs ne tikai no kaļavīra frontē, bet tikpat lielā mērā arī no kaļavīriem aizmugurē — no strādniekiem, kas ražo un piegādā frontei nepieciešamās mantas. Arī ikviens strādnieks aizmugurē, ikviens zemnieks un laukstrādnieks šodien ir kaļavīrs, kam jāpilda noteikumi, kam jāpaklausa vienai kopējai pavēlei, vienam vīram, kas vada un pārskata visu darbu.

Kašs pārvērtē daudzas vērtības. Darbs, kas agrāk mums šķita mazāk nepieciešams, tagad izvirzījies pirmā vietā, nobīdot pie malas iestāžu un kanceleju darbu. Administratīvais un pārvaldes aparāts šais dienās jāsamazina līdz minimumam, lai viņus spēkus liktu ražošanas darbā. Mūsu pašvaldību darba pārvaldēm tagad uzlikts atbildības pilns uzdevums rūpēties par rūpniecībai un lauksaimniecībai nepieciešamā darba spēka sagādāšanu, pārvietojot šajās nozarēs darbiniekus no citurienes. Iestāžu un kanceleju darbiniekiem, skolu jaunatnei un visiem pārējiem ir jānodod palīgā lauku darbos, ir jāiet darbā fabrikās un svarīgos būvdarbos. Darba pārvalžu uzdevums ir nevien sagādāt šo darba spēku, bet arī gādāt, lai novietošana darbā notiktu taisnīgi. Pārvietojot cilvēkus no vienas darba nozares otrā, jāraugās, lai tā atbilstu novietojamā zināšanām un spējām. Darba spēka sagāde nevar un nedrīkst notikt pēc boļševiku parauga ar plānošanu uz papīra. Nav attaisnojama parādība, kas, diemžēl, vienā otrā vietā notikusi, ka no vienām lauku mājām darbos uz citurieni aizsūta visus darba spējīgos vīriešus, kamēr turpat blakus saimniecībā paliek trīs vai četri vīrieši. Šādas rīcības sekas ir tās, ka pēc pāris nedēļām uz šo saimniecību jāsūta atkal strādnieki no citurienes. Tāpat nav attaisnojami, ja speciālistu ķimīķi ar augstskolas izglītību nosūta uz lauku darbiem, kad tai pašā laikā fabrikās šādi speciālisti ir nepieciešami.

Valsts un likums prasa, lai vajadzīgais darba spēks tiktu sagādāts, bet no mums pašiem atkarīgas kā mēs to izdarām. Ir nepieciešams, lai novietošana darbā cilvēkiem nenāktu kā ne-taisnība. Tai jābūt skaidrai un saprotamai. Pār visām lietām mums ir jāapzinās, ka tā ir nepieciešamība, ko diktē patreizējais laiks. Tā ir mūsu līdzdalība, mūsu ķīla uzvaras nodrošināšanai.

Laikmets, ko mēs pārdzīvojam ir liels un vienreizējs. Tas ieies pasaules vēsturē un mēs ar lepnumu nākamām paaudzēm varēsīm stāstīt par lielajiem notikumiem, ko paši esam pārdzīvojuši. Padomāsim par to, ko mēs atbildesim, ja mums tad jautās: „Kur tu biji, ko tu darīji tai laikā?” Lai nebūtu tā, ka tad mums būs kaunīgi jāizvairās no atbildes, lai nevajadzētu atbildēt, ka lielo notikumu laikā, kad labākie tautas dēli upurēja savas dzīvības, kad tūkstoši un miljoni cilvēku visā Eiropā nenogurstoši strādāja un ražoja uzvaras nodrošināšanai, mēs esam sēdējuši kādā nenozīmīgā iestādē un strādājuši darbu, ko tikpat labi būtu varējusi paveikt kolēģe-sieviete.

Gādāsim par to, lai uz mūsu bērnu jautājumu — Kur tu tad biji, ko tu tad darīji? — mēs ar lepnumu varētu atbildēt — arī es biju kaļavīrs, es biju strādnieks, kas palīdzēja kaļavīriem frontē nodrošināt uzvaru.

Pienākuma apziņu mēs vislabāk varam mācīties no vācu tautas. Vīri un sievas, strādnieki, skolu jaunatne un lauku iedzīvotāji kopš kaļa sākuma stājušies darbā, neprasot, kur un kāds darbs būs jāstrādā. Vācu studenti ir atteikušies no studiju turpināšanas, lai visus spēkus varētu veltīt radošam darbam. Pienākums pret savu tautu, pret visas Eiropas nākotni ir pirmā vietā. To pildot jāatsakās no daudzām agrāk pierastām lietām, jāatsakās no daudzām parašām. Ja pienākums to prasa, mums uz laiku jāatstāj ģimene, lai dotos pildīt darbu kādā citā pilsētā vai laukos.

Šais dienās, kad vienam otram no mums šķiet netaisnība nodarīta ar to vien, ka jāatstāj līdzšinējā dzīvesvieta un jābrauc darbā citur, atcerēsīties solījumus, kādus devām paši sev pagājušā gada jūlija dienās. Atcerēsīties zīmīti, ko no kāda ešalona bija izmetis viens no izsūtītiem latviešiem — „Tautieši, gādājiet, lai mēs drīz varētu atgriezties dzimtenē.”

Sis lūgums mums ir svēts. Tas ir jāpilda arī tad, ja mums nāktos strādāt dienu un nakti bez pārtraukuma. Ir tikai viens ceļš, tikai viena iespēja mūsu izsūtītos piederīgos no Sibīrijas tundra atkal sagaidīt mājās. Tas varēs notikt tikai tad, ja boļševisms būs pilnīgi iznīcināts. Šai lielajai cīņai pret boļševismu mums jāveltī visi spēki, ar smaidu pārvarot dažādās grūtības, atstājot neievērotas dažādās sīkās netaisnības un neērtības. Pāri visam jābūt mērķim — palīdzēt drīzas un pilnīgas uzvaras nodrošināšanai. Visiem, līdz pēdējam vīram ir jāķeras pie darba.

Plkv.-ltn. A. Frelmanis.

MINU KARŠS

M

ūsdienu cilvēkiem mīnas jēdziens ir pazīstams jau no pasaules kara. Taču aplam būtu iedomāties, ka mīnas un mīnu kara ideja parādījusies tikai šai laikā. Jau 1776. gadā Savienoto valstu kara pret Angliju radās doma iesiegt spridzināmo vielu lādījumus kapsulās, kas nelaiž ūdeni cauri, un tas novietot dažus metrus zem ūdens līmeņa ienaidnieka kuģu ceļā.

Kuģu sakustinātas, tās tad eksplodētu resp. ūdens straume tās dzītu pretim ienaidnieka kuģiem. Visu 19. gs. turpinājās mīnas tālāka izveidošana, starp citu to strādāja arī Vācijas ievērojamākais elektrotehniks Werners von Siemēns. Tādējādi pasaules kara laikā mīnu karš pienēma jau milzu apmērus. Visur, kur vajadzēja aizkavēt ienaidnieka tuvošanos savas zemes krastiem, it īpaši Ziemeļjūrā, ierīkoja mīnu laukus. Tāpat mīnas pēc iespējas izlika pievadceļos uz ienaidnieka ostām. Tā laika no 1914. līdz 1918. gadam nometa pavisam 299.000 mīnu, no tām 187.000 Eiropas ūdeņos; Vācija izlikusi tieši 47.500 mīnu. Anglijas mēģinājumiem bloķēt ar mīnām vacu līci bija nepieciešamas apm. 60.000 mīnas. 10.000 mīnu aizsprostoja vacu kuģiem resp. zemūdeņiem ceļu uz Doveru. Beidzot 55.000 mīnu izlietoja, lai ierīkotu aizsprostu starp Orkneju salām, un Norvēģiju, kas bija palicis nenobeigts, tādējādi aizkavējot izbraukšanu no Ziemeļjūras Atlantijas okeāna.

Aplūkojot mīnu radītos kuģu zaudējumus pasaules kara, noskaidrojās, ka grūtā un bīstamā mīnu aizsprostu izlikšana nekada gadījumā nav veltīga. 23% visu līnijas kuģu un kreiseru zaudējumu radīja mīna, tāpat 57% visu iznīcināto un 27% zemūdeņu zaudējumu. 1,1 milj. BRT ienaidnieka preču kuģu tilpuma krita par upuri mīnai. Tomēr pirmklasīgs kuģa materials un pirmklasīga konstrukcija spēja ievērojami mazināt mīnu briesmas. To sava laika pierādīja vacu kaujas kreiseris „Goeben”, kam pirmo reizi divas, otrreiz trīs mīnas izsita milzīgus caurumus. Tomēr par spīti tam, ka kuģi bija pati par 1000 t ūdens, „Goeben” nezaudēja kaujas spējas.

Ienaidnieka mīnu zvejošanai lieto ļoti iespaidīgas metodes, proti, īpašas mīnu izvešanas laivas, kuģu uzdevums ir atbrīvot no mīnām savu kuģu ceļus.

Pasaules kara mīnas izlika speciāli kuģi. Otrs pasaules karš atklāja šai laukā jaunu paņēmienu. Vācija ir ar mīnām apsējusi ienaidnieka ūdeņus plašos apmēros, noņemot tās no lidaparātiem.

Sobrīd ir vēl pārākri izsacīties par mīnu kara rezultātiem. Par vacu kara darbības panākumiem ar mīnām pirmajā pasaules kara jau leprēks minēts. Nekādas ziņas tagadējā kara nav iespējams dot viegli saprotamu iemeslu dēļ. Ka vacu kara virspavēlniecība zina, ienaidnieka ūdeņu mīnošana joprojām turpinās. Tas pierāda, cik lielu nozīmi vacu kara vadība piešķir šim ierocim. *Kl.*

Vacu mīnu kuģis ar izlikšanai sagatavotām mīnām ceļā uz Vidusjūras ūdeņiem, kur sadarbība ar italiešu kara floti paredzēts ierīkot jaunus mīnu aizsprostus.

KARA

Sakaru dienests kaujās ir jo sevišķi svarīgs. Kamēr uzbrukums vēl pilnā gaitā, sakarnieki izvelk telefona vadus līdz pat uzbrucēju pirmajām līnijām.

Stukasu viļņveidīgie gaisa uzbrukumi frontē nepārtraukti seko cits citam. Vēl nav pagājusi ne pusstunda kopš stukasu nolaišanās bazē pēc uzbrukuma, kad tie jau atkal paceļas gaisā ar savām smago bumbu kravām, lidodami pretim jauniem uzbrukuma mērķiem.

Upes, ja arī nav tiltu tām pāri, nav nekāds šķērslis vācu kaņģaspēka daļu papildinājumiem savām uzbrucēju kolonnām frontē. Tiltus aizstāj prāmji, kas balstās uz peldošām iericēm — ar gaisu piepildītām balonu laivām. Uz balonu laivu prāmjiem iespējams pārceļt pāri pat visstraujākajām upēm nevien vieglas kaņģaspēka daļas, vezumus, kļavas, bet arī smagos liēgabalus un tankus, savienojot tādus gadījumos balonu laivas tiltveidīgi. Atsevišķās tādās balonu laivās pāri upēm un ezeriem kājnieki viegli pārceļas airēdamies.

Foto: Weltbild (2).
Scherl (2).
H. Hoffmann (1).

Norveģijas fjordos un tālo ziemeļu ūdeņos modrie mīnu traleši nodrošina jūras ceļu operējošām vācu kara flotes vienībām.

— KANĀLIS
— DZELZCEĻS
★ NOCIETINĀJUMI

PANAMAS KANĀLIS — SAVIENOTO VALSTU VĀRĪGAIS PUNKTS.

Ruzvelta īsti amerikāniski imperiālistiskā nostāja šai karā saskatāma arvien skaidrāki: viņš sistematiski tiecas tikai pēc viena mērķa — saraust Savienotajām valstīm no ienaidniekiem un saņemtiem sabiedrotajiem cik vien iespējams vairāk labumu, koloniju, tiesību u. t. t. Zaudējis svarīgos atbalsta punktus Āzijas austrumu telpā, Ruzvelts jau laikus mēģina „kompensēties” uz Dienvidamerikas valstu rēķina. 19. aprīlī amerikāņi okupēja Panamas kanāla joslu.

Panamas kanāla aizsardzības ierīces — nocietinājumi, atrodas kanāla abos galos tuvu slūžām. Tās ir kanāla visvairīgākās vietas. Tā kā kanāla ūdens līmenis paceļas gandrīz 26 m augstumā virs abiem okeaniem — Atlantijas un Klusā — gadījumā, ja ar bumbu trāpījumiem slūžas izpostītu, kanāla ūdens lielākā daļa notecētu un kanālis kļūtu nelietojams.

Pēc japāņu gaisa uzbrukumiem Havajai, kas pietiekami skaidri rādīja japāņu uzlidojumu spējas, amerikāņus gan sevišķi biedē uzlidojuma iespēja Panamas kanālim, kam stratēģiski un saimnieciski tik svarīga nozīme Savienotajām valstīm.

Ja kanālis, piem., vienā jaukā dienā nebūtu vairs izlietojams, tad kuģiem, kas no Ņujorkas dodas uz San-Francisko, nāktos mērot atkal 23.000 km garu ceļu apkārt Dienvidamerikas kontinentam un piedevām gar bīstamo Kapa ragu. Panamas kanālis šo ceļu saīsina līdz 9000 km.

Priekšējās līnijās iedegusies kauja. Tanku vienība gaida pavēli, lai dotos izšķirējā triecienā pret ienaidnieka karaspēka masām. Pavasara šķīdoni izmirkušā zeme nespēj aizkavēt tankus viņu uzbrukumā.

A
Z
I
S

KLUŠUMS
 priems
 VĒTRAS

Augšā: Ne tikai karavīri frontē, bet arī strādnieki dzimenes kara rūpniecības fabrikās gatavo lielo uzbrukumu. Kā tiem vīriem, kas dienu un nakti stāv pret ienaidnieku ar ieročiem rokās, tā arī vīriem un sievietēm pie darba galdiem un mašīnām ir jāpierāda vislielākā varonība un jāatdod visi savī spēki lielajai uzvarai. Jau cīnās pie Kerčas piedalījās jauna veida „trieciena lidmašīnas”, kas ciešā sadarbībā ar kājniekiem gatavo tiem ceļu. Šajās kaujās raidīto 1000 lidmašīnu pārsteidzošie panākumi ļauj spriest par gaidāmās lielās oļensīvas drausmīgo sparū.

Pa kreisi: Nepārtraukti strādā arī municijas fabrikas, jo milzīgs ir bumbu, granātu un lādiņu patēriņš, bet vēl jo lielākas rezerves jāuzkrāj lielajam triecienam, kad granātu krūsa neļaus ienaidniekam vairs ne mirkli attāpties.

Apakšā: Ne mazāk svarīga ir kara materiālu piegāde frontei un izejas pozīcijās. Smagi piekrautās mašīnas nepārtraukti viena pēc otras ripo frontes virzienā. Ceļi vietām šausmīgi un liekas gluži neizbraucami, bet ceļu labotājiem palīdz jau pavasarja saule — dubļu žāvētāja, un arī vīri mudinādami cits citam uzsauc: „Jāpasteidzas — drīz sāksies!”

KAD SĀKSIES VĀCU MILZU UZBRUKUMS?

Londona, Vašingtona un Maskava bija daudz cerējušas no „generāļa Ziemas”. Šīs cerības tomēr nepiepildījās. Bolševistiskajai sistēmai tas bija pēdējais elpas vilciens pirms neizbēgamās iznīcības. Nu ir pienācis pavasaris, un situācija mainījies pašos pamatos. Pēc neilga laika sāks atkal rīpot vācu kara mašīna, lai Adolfa Hitler'a vadībā dotu pēdējo nāves triecienu židiskajam bolševismam.

Laika apstākļu maiņa ir radījusi lielas pārmaiņas austrumu frontes apgabalos. Sniegs un ledus ir pazudis, un visi ceļi grimst dubju un ūdens plūdus. Tādēļ arī armijām zināmu laiku bija relatīvi ierobežotas kustības iespējas, bet šo starpperiodu var uzskatīt vienīgi par kustuma brīdi pirms gaidāmajām kaujām. Tās pareģo rinda dabisku notikumu un militāru faktu, proti:

1) Gada laiku maiņai neizbēgami sekos taktiskas pārgrozības atsevišķos frontes sektoros. Tāpat kā ziema ar saviem aizsalušajiem ezeriem un upēm izmainīja frontes taktisko stāvokli, ļaujot ienaidniekam uzbrukumiem izmantot ledus segu, tā tagad frontē notiek gluži pretējas pārgrozības. Šim pavasara pārmaiņām sevišķa nozīme ir Ļeņingradas aplenkuma apgabalā. Aizsalušais Ladogas ezers, ko bolševiki ziemā varēja izmantot satiksmei, lai Ļeņingradai piegādātu nepieciešamos papildspēkus, ir atkusis un kavē Ļeņingradas sakarus ar padomju tālākajiem apgabaliem. Tādā kārtā Ļeņingradas aizstāvji ir nokļuvuši situācijā, kam nešaubīgi būs ļoti smagas sekas.

2) Paralleli šīm pārmaiņām frontē risinās plānveidīgas uzbrukumu akcijas dažādās atsevišķās vietās, par ko pēdējā laikā aizvien biežāk dzirdam vācu virspavēlniecības ziņojumus. Uzmanības cienīgs piemērs šīm tīrīšanas akcijām ziemas frontē likvidēšanai ir kādas vācu kaujas daļas varonība, kas trīs mēnešus noturējusi tālu no frontes uz priekšu izvirzītu atbalsta punktu, sekmīgi atvairot visus bolševiku uzbrukumus. Kā ziņāms, šādu atbalsta punktu ir bijis ļoti daudz, bet tagad tie gandrīz visi ir iekļauti frontē. Visi šie pasākumi, kas domāti frontes stāvokļa uzlabošanai un nostiprināšanai, ir priekšdarbi lielajām cīņām, kas ietelp vācu uzbrukuma plānā.

Arī cīņu starplaikā vācu uzbrukuma plāns pilnīgi pārvaldīja militāros notikumus. Pretinieks to apzinās kā nenovēršamu faktu, lai gan vēl nezina tā laiku, vietu un metodes, bet lielās rūpēs raugās nākotnē. Tomēr viss, kas šai starplaikā notiek vācu frontē, norāda uz milzīgajām kaujas operācijām, ko sagatavojot karaspēks pūlas ieņemt visizdevīgākās stratēģiskās pozīcijas.

Pēc frontes tiešajiem ziņojumiem var spriest, ka armija pašreiz atrodas labā stāvoklī. Karavīru noskaņojums ir lielisks, un visos valda cīņas spars un ticība uzvarai, ko stiprina vēl atmiņas par ziemā pārvarētajām grūtībām un izredzes no jauna doties uzbrukumā. Kā to liecina novērojumi austrumu frontē, ziemas smagās cīņās ir vēl vairāk stiprinājušas karavīru kaujas morāli un lielā mērā palielinājušas viņu pieredzi. Ziemas karā

dabiskā kārtā ir augusi katra atsevišķa karavīra varonība, kas pierādījies ne tikai smagajās aizstāvēšanās cīņās, bet sola arī jaunu veiksmi nākamajos uzbrukumos.

Vācija, Itālija un Japāna vienmēr ir norādījušas uz lielo saskaņu, kāda valda triju pakta valstu kara vadībā. Varam droši teikt, ka operatīvo plānu saskaņa un savienoto spēku darbība arī turpmākajos notikumos noteiks cīņu iznākumu. Bez tam triju valstu spēkiem ir vēl tā priekšrocība, ka visos svarīgākajos kaujas laukos, kā tas līdz šim ir pierādījies, tie pārliecinoši satriekusi pretinieku.

Gluži citāds stāvoklis ir pretinieku pusē. Tieši šais dienas angļu un viņu sabiedrotu starpā notiek dzīvas pārrunas par pašreizējiem cīņas apstākļiem, par ko, saprotams, katra no šīm valstīm ir citās domās. Kā Ķīnai, tā Austrālijai, Padomju savienībai, USA un Anglijai katrai ir savi uzskati par pretinieku un kaujas lauku, kā arī par cīņas veidu. Pēc vācu domām šīs lielās nesaprašanās pamatā beigu beigās slēpjas tomēr atziņa, ka sabiedrotajiem vispār ir pilnīgi neiespējami gūt kaut kāda veida militāras vai saimnieciskas dabas panākumus, kas kaut cik spētu ietekmēt cīņu norisi.

Kad sāksies vācu uzbrukums? Šis jautājums nodarbina visu pasauli. Pa daļai uz to atbildi jau ir devis Vadonis. Kopš 8. maija vācu un rumāņu vienības Krimā jau atkal dodas uz priekšu. Lielās ofensīvas sākums ir vairs tikai dažu dienu jautājums, un tad bolševisms saņems savu pēdējo nāvīgo triecienu!

K. A.

Lielgabala apkāpnes vīri katrai granātai rūpīgi pārbauda un nostāda degļi — citai uz atsitienu, citai ar ildzinātāju, citai uz noteiktu laiku.

Foto Scherl, Weltbild, Braemer u. Guell.

Nepārtraukti vācu bumbvedēju vienības dodas uz padomju militāriem mērķiem. Lielākā daļa nolidota slēgtās formācijās, tikai mērķa tuvumā lidmašīnas atšķīrās viena no otras, lai vieglāk izvairītos no ienaidnieka zenītliegabalu šāviņiem, un katra atsevišķi veic savu uzdevumu. Pēc bumbu nomešanas novērotājs atzīmē trāpījumu rezultātus, lidmašīnas atkal saslēdzas vienkopus un atgriežas savās izejas bazēs. Lielākās bumbvedēju formācijas, aizsardzībai pret pretinieka gaisa spēkiem, pavada vieglie, ātrie un kustīgie iznīcinātāji. Tā vācu aviācija nemilīgi grauj boļševiku mirstošo pilsētu — Ļeņingradu

Pa labi apakšā: Ļeņingradas rūpniecības rajona skats. Vācu aviācija un artilērija te savu pirmo darbu jau paveikusi. Fabriku dūmeņi vairs nekūp, darbi apstājušies. Lado-gas ezerā ledus izkusis, un pilsēta tagad pilnīgi atšķirta no pārējās padomijas.

Augšā: Ļeņingrada burtiski ieslēgta dzelzs slazdā. Plašā lokā tai apkārt nepārtrauktās pozīcijās novietoti visdažādākā kalibra un sistēmu lielgabali. Nemītīgas granātu šaltis triecas uz ienaidnieka atbalsta punktiem. Uzņēmumā kāda „miezeņa” apkalpe lādē savu lielgabalu. Šis īsstobra lielgabals šauj ar stāvu trajektoriju un piemērots mērķu apšaudīšanai pāri stāvām un augstām aizsegām. Arī šī granāta kritīs Ļeņingradā.

Pa labi: Vācu pikējošie bumbvedēji uzbrūk padomju kaujas kuģim „Maratam” Kronštates ostā Ļeņingradas pievārtē. Varenā bumbu sprādzienā kuģis iznīcināts.

MIRSTOŠĀ PILSĒTA

TUMŠI PADEBEŠI PĀR ĻEŅINGRADU

Stalīna ziemas ofensīva — šobrīd par to domājot, kļūst skaidrs, ka Kremlis velti upurējis simtiem tūkstošus kareivju. Maskavietis nav sasniedzis nevienu no saviem lielīgi izsludinātiem mērķiem. Vācu frontes vidus daļa aizvien vēl ir neskarta un stipra. Loks ap Ļeņingradu joprojām noslēgts. Kāds tur pašreiz stāvoklis? Vācu kara ziņotājs Werner's Tepe par to sniedz šādu ainu:

„Pavasara pusdienas saule lej savus zelta starus pār ielenkto boļševiku pilsētu. To spožajā gaismā mirgo augstie baznīcu un katedrāļu kupoli un torņi, līdz pat detaļām skaidri iezīmējas mājas un ielas, kuģu būvētavas un ostas ierīces ar augstajām, gaišajām celtnēm un krāniem krastmalā. Otru, trešo reizi pēc gaŗajiem miglas un spoŗuma pilnajiem ziemas mēneŗiem mēs atkal reiz pieredzam šādu dienu. Pēkŗņi ziema ir izbeigusies. Tās vietā pēc dažām atkuŗņa dienām austrumfrontes ziemeļu sektorā iestāties nevis pavasaris, bet ista vasara. Seŗi ziemas mēneŗi! Beigusies meteļu un kaŗoku sezona. Saule atkal dedzina un padara sejas brūnas. Atkal paceļas putekļi, pastāvīgie Krievijas lielceļu putekļi.

No kadas smagās krastu baterijas augstās novērošanas vietas, gandrīz tieŗi aiz dzelzs gredzena pirmās līnijas, kas ieslēdz mirstoŗo pilsētu, skats slīd caur tālskati pāri ledum, kas vēl vienmēr klāj Ļeņingradas līci, uz milzīgo namu jūru. Te tas uztver kolosālo balto un tomēr smago un neveiklo jaunā partijas nama akmens celtni saules apstaroto namu dienvidus pusē. Tālāk skatiens kļīst pāri Pēterļa un Pāvila katedrāles tornim, kas augsti izslejas mirdzoŗi balts, gaŗām Zvana torņa baznīcas apaļajam kupolam, gaŗām Izāka katedrālei pilsē-

tas centrālā kompleksa vidū, gaŗām radio stacijas mastiem līdz pat attāļajai Vasilija salai. Tad tas apstājas priekŗplānā pie Kirosa fabrikām ar vēl kūpoŗiem skursteņiem, pie dokiem un ostas baseiniem, tāpat pie gaŗā mola, kuŗa aizsegā skaidri izceļas tur nostiprinājuŗās smagās boļševiku flotes vienības virsbūves, klāji un torņi.

Neaizmirstamā aplenktais pilsētas panorāma tagad atkal atmirdz krāsās un gaismā pēc miglaini pelēkajām un baltajām ziemas dienām. Ostas malā saŗautas guļ gaŗas eļļas un naftas tvertņu rīndas, virs ledus paceļas jau pagājuŗā rudenī vācu bumbu un granātu nogremdētie preču un vieglo kuģu vraki. Arī neskaitāmu cilvēku līķi aizvien skaidrāk iezīmējas tagad uz līča kūstoŗā ledus. Tie ziemas mēneŗos savus veltīgos izlauŗanās mēģinājumus no jūras puses samaksājuŗi ar dzīvībām. Tas ir baismīgs skats.

Pāri visam tam klājas zila, retiem baltiem mākonīŗiem caurausta debess un dienas vidus miers. Tikai daŗi strazdi svīļņ tuvējā krūma vēl kailajos zaros. Kādi vācu bagāŗas rati zirga aizjūgā lēnām virzās cauri saŗautajai priekŗpilsētai.

Tad pēkŗņi kā pēc burvja mājiena sākas jau pierastais artilerijas pusdienas koncerts. Sāvieni krīt ņe un tur. Vispirms tikai viegļie kalibri, tad iejaucas arī smagās un vis-smagākās baterijas. Kaukdami un sīkdami aizsvēļņ smagie lādiņi cieŗi pāri mūŗu galvām. Gaiŗu putekļu un tumŗu dūmu stabi paceļas ostas kvartālā, pilsētas dienvidos un austrumos. Lielgabalu spērieni un ņāvieni saŗaucas vienā vienīgā doŗjā troksnī, kas atbalsojas tālu līci.

Niknāka nekā citkāŗt ņodien liekas parastā artilerijas divkauja. Provizoriski aiz-

nagļotie loģi, rūŗis, visa satrūdējuŗā novērošanas vietas ēka negūŗst mieru. Nemitīgi ņķīnd, dārd un brīķķķ. Taču drīz vien noskaidrojas, ko tas nozīmē.

No aizmugures pāri mūŗu galvām tie drāŗas ņurpu. Vācu stukasi uzbrūķ Ļeņingradai! Gaisā dzirdama svēļņana un ņņāķķana. Stukasi izŗaujas no saules augstumiem pāri mums un metas projām. Tos pavada vesela svīta augstāķ un zemāķ lidojoŗu iznīcinātāju, ķēde pie ķēdes, bars aiz bara drāŗas ņurp. Pagrieziens gaiŗi uzliesmo dzeltenie spārnū gali. Tas ir skats, kas lieķ elpu aizturēt.

Un tad jau arī sākas kaujas deja. Boļševiku zenīrtilerija, kas līdz pat pēdēķām brīdim klusējusi, atklāj sprostuguni uz visām pilsētas pusēm. Simtiem, tūkstoŗiem sprāgstoŗo mākonīŗu melno punktu parādās pie debesīm. Velti! Kaŗa lidmaŗinas un stukasi traucas cauri. Tagad tie nolaiŗas zemāķ, un tad visos pilsētas stūŗos un pusēs uzliesmo uguns, ostas ierīces, Kirosa fabrikās, pāri Baltijas dzelzceļa piestātnē, elektriskajā spēķstacijā, visur. Aizmirsusies nevainīgā lielgabalu dunoŗa iepriekŗŗjās minūtēs. Lieķas, ka gaisis eksplodēs no smago un vis-smagāķo bumbu detonācijām. Gaisu, zemi pilda dārdnoŗa, brīķķķēŗana un trīcēŗana. No trāpījumu vietām izŗaujas briesmīgas melnas pīnijas uz ugunīga celma trīs ķetru māju augstumā. Eksplozijas seko cita citai, drupas grieŗas gaisā. No kadas trāpītas ķīmiskas fabrikas paceļas milzīga dzeltena lenta un iejaucas bezgalīgajā melnajā mākonī, ko viegļlais ziemeļrītenis dzen pāri lielās pilsētas aizvien vairāk izgaistoŗajiem siluetiem.

Ļeņingrada, boļševisma augstā pilsēta, jau atkal reiz ir izjutusi vācu gaisa spēķu dzelķaino spiedienu.”

Foto: Weltbild (1).
Laikmeta arch. (3).

Zids Bernards Baruchs — Ruzevelta padomdevējs

VEIKALI AR NAVI

Bazils Cocharava — angļu ieroču aģents

Hirama Maksims — patkaules izgudrotājs

Nujarhns ūds Henrijs Morgentaus

Pasaule pieradusi USA uzskatīt par „neierobežoto iespēju” zemi. Kad Savienotās valstis bija koloniālās attīstības pirmajā stadijā, kad milzīgais Amerikas kontinents vēl bija pietiekami neapdzīvota telpa, šis apzīmējums varēja būt pareizs. Turpreti apmēram jau kopš pasaules kara Amerikas politika bijusi tāda, ka mums šī valsts jāuzskata nevis par „neaprobežoto iespēju” zemi, bet gan par „neaprobežoto pretrunu” zemi. Liekas, ka tik liels loģikas trūkums iespējams tikai šeit.

Sen jau vienkāršais mirstīgais atmetis cerību atrast ceļu caur Amerikas iekš- un ārpolitikas labirintu. Plecus paraustot, vienkārši jākonstatē: „Tā jau ir Amerika”, līdz ar to atzīstot, ka tur notiek visādas iespējamās un neiespējamās lietas. Tiesām, rodas viens jautājums pēc otra: piemēram, kā gan tas izskaidrojams, ka USA, iestājoties karā, 1917. gadā izšķīra kara iznākumu, tomēr atteicās piedalīties Versaļas miera līgumā, noslēdza ar Vāciju separātu mieru un vēlāk tai piešķīra vienu kredītu pēc otra? Kāpēc USA par kara mērķi uzskatīja Tautu savienības nodibināšanu, bet pati palika ārpus tās? Kā bija iespējams, ka taisni Amerikā, kur saplūda milzīgi kapitāli, 1929. gadā izcēlās katastrofāla saimniecības krīze, kas satricināja visas pasaules saim-

niecisko dzīvi? Kā saprotams, ka šai bagātajā, svētītajā zemē pēkšņi bija vairāk nekā 14 milj. bezdarbnieku, ka, izņemot laukstrādniekus, katrs trešais ziemeļamerikānis bija bez darba (un turklāt nesapņēma pat pabalsta)? Kāpēc bija jādevalvē dolars, lai gan gandrīz visas pasaules zelts piederēja Amerikai? Kāpēc amerikāņi bija jākūda uz karu?

Lai noskaidrotu šos jautājumus, jāatceras šādi fakti: Priekš pasaules kara Savienotajām valstīm Eiropai ik gadus bija vēl jānomaksā 200 milj. parādu procentu. Pēc pirmā pasaules kara Amerikai no Eiropas bija ik gadus jāsaņem 500 milj. procentu par aizdevumu. 1915. gadā Amerikas eksports bija 4,2 miljardu dolaru liels. 1919. gadā tas pacēlās līdz 7,9 miljardiem. Imports bija 2,2 un 5,2 miljardu dolaru liels. 1920. gadā bija 20.000 miljoni.

Arī USA rūpniecība ik gadus paplašinājās. Kara laikā tā apgādāja Angliju un tās sabiedrotos ar pārtikas precēm, rūpniecības ražojumiem un ieročiem. Milzīgās prērijas, īpaši rietumu vidus daļā, sāka apstrādāt, audzējot kviešus. Ierīkoja fabriku pēc fabrikas. Nopelnīja milzu summas. Milzu summas arī ieguldīja. Dzīve kūsāja. Pirmajos pēcvara gados šī konjunktūra vēl pastāvēja. Eiropas valstis alkani pirka jeb-

kuŗu preci, īpaši, ja maksāšanas noteikumi bija izdevīgi. Bet drīz vien bija jūtams aizvien lielāks nemiers. Eiropas rūpniecība pamazām atdzīvojās. Amerikai bija jāpazemina savu ražojumu cena. Stāvoklis kļuva vēl ļaunāks, kad, bruņošanās rūpniecībai pārejot uz plašā patēriņa preču ražošanu, preču piedāvājums vēl pieauga.

Un vēl viena lieta jāzina: Amerika ir īsta plūtokratu zeme. Pētījot amerikāņu tautas turību, izrādījās, ka jau 1916. gadā 2 procentiem iedzīvotāju piederēja 60 procenti visas tautas bagātības, 65 procentiem iedzīvotāju — 5 procenti, 33 procentiem — 35 procenti. Šī statistika daudz ko noskaidro. Tā rāda, cik nedaudz cilvēku rokās koncentrējusies amerikāņu tautas bagātības lielākā daļa.

Pēc pasaules kara Amerikas plūtokratisko dolarmiljardieŗu skaits vēl palielinājies.

Kā zināms, Amerikas saimniecisko dzīvi nosaka gandrīz vienīgi žīdi. „American Economist Publicist” 1936. gadā publicējis interesantus skaitļus, kas noskaidro žīdu dalības apmērus Amerikas saimniecībā. Tur redzams, ka žīdu rokās ir 87 proc. smagās rūpniecības, 100 proc. banku, 83 proc. plašā patēriņa preču ražošanas, 90 proc. eksporttirdzniecības, 97 proc. preses, 99 proc. tekstilsaimniecības.

AMERIKAS ŽĪDU LIELKAPITALISTU VAINA

(Pa kreisi.) Amerikas pil-
sētu atklātās vietās naklīs
sastopami vienuviet simtiem
bezpajumtnieku, kas guļ uz
avižu lapām

Noksa cietoksni uzcelts templis amerikāņu
elkam — zeltam. Tur pazemes velvēs no-
vietoti zelta stieņi vairāk kā 22,2 milj. do-
laru vērtībā — 80% visas pasaules zelta,
kas iegūts veikalos ar naivi.

Foto Laikmeta arch.

Franklins D. Tompsons šo sarakstu papil-
dinājis 1938. gadā iznākušajā grāmatā
„Amerikas New-Deal”. Tur lasāms, ka žī-
du rokās ir: 95 proc. preču namu, 95 proc.
kažokādu tirdzniecības, 90 proc. veļas fab-
rikācijas, 85 proc. kungu uzvalku rūpniecī-
bas, 40 proc. apavu rūpniecības, 50 proc.

Odesas osta — starptautisko ieroču kontra-
bandistu centrāle, caur kuru savā laikā pie-
gādāja ieročus arī Ķīnai un sarkanajai Spā-
nijai.

alkohola rūpniecības, 95 proc. tabakas pār-
strādāšanas, 100 proc. filmrūpniecības; 55
proc. advokātu, 50 proc. ārstu un 90 proc.
studentu ir žīdi.

Arī par Ruzvelta tuvākajiem līdzstrād-
niekiem nav ko runāt. Viņu vārdi pazī-
stami: Bernards M. Baruchs ir viņa padom-
devējs politikas un saimniecības jautāju-
mos, Felikss Frankfurters — augstākais
tiesnesis (F. bez tam ir komunistiskās Civil
Liberties Union loceklis un prezidenta pa-
domdevējs tieslietās), Henrijs Morgentaus
ir finanču ministrs, Perkinsa kundze ir dar-

ba ministre (amerikāņu avoti liecina, ka vi-
ņa ir krievu žīdiete), Samuels Rozemans,
Roberts Markss, Fertigs u. c. ir tiesneši. Kā
redzams, Ruzvelts, nostādamies žīdu pusē,
pat necenšas maskēt savus līdzstradniekus.
Lai skatāmies kur skatīdamies — visur ti-
kai žīdi.

Žīdi Ruzveltam dod padomus, un katrs,
kam acis, redz, ka viņš veicina tikai viņu
veikalus. Pasaules kaņā Amerikas bruņo-
šanās rūpnieki Di Ponts un Morgans pel-
nīja miljardus. Desmittūkstošu amerikāņu
kaņavīru nāve tiem ienesa milzīgus mate-

Milzīgi kviešu kalni zem klajas debess gaidīja labākas cenas un turpat sapuva, kamēr miljoni bezdarbnieku cieta badu.

riālus labumus. Viņi gādāja ieročus, lai tautas varētu cita citu iznīcināt. Nepazīdami sirdsapziņu un jūtas, viņi domā tikai par vienu: par peļņu. Ruzvelta negodīgā izturēšanās un notikumu gaita kopš Amerikas iestāšanās karā skaidri pierādījusi, ka Savienotās valstis tikai tāpēc sākušas kaņot, lai kara spekulanti varētu pelnīt.

Pirms Amerika iestājās karā, Amerikas senātors Ress D. Holts atklāja Ruzvelta valdības un žīdu profita patriotu korrupciju. Kādā rakstā viņš saka: „Mūsu zemē ir daudz patriotu, kas ar vienu roku vīcina Amerikas karogu un tai pašā laikā ar otru roku bāž kabatā lielu bruņošanās pasūtījumu.”

Seit meklējami istie iemesli, kāpēc Amerika iestājusies karā. Neprazdams savā zemē realizēt istu jaunuzbūvi, nespēdams savu „New Deal” plānu sekmīgi veikt, Ruzvelts, klausot savu žīdu draugu padomiem, viegli ļāvās pierunāties uzsākt cīņu pret jaunajiem spēkiem. Viņam bija divi nolūki: pirmkārt, apmierināt plūtokratu kliķes dividendu badu un, otrkārt, novērst tautas uzmanību no savas iekšpolitikas neveiksmēm.

Karš žīdu bruņošanās rūpnieku kabatas jau pildījis ar milzīgu peļņu. Kā zināms, Ruzvelts iecēlis Rebeka eksporta koncerna iepirkšanas direktoru Donaldu Marru Nelsonu par USA kara ražošanas programmas šefu. Jāzina, ka Donalds Nelsons firma pieder žīdu Rozenvaldu ģimenei un ka to finansiāli garantē vesela rinda žīdu banku. Ieceļot Donaldu Marru Nelsonu šai amatā, Ruzvelts uzticējis visas Amerikas saimnieciskās dzīves kontroli padeviņam žīdu kalpam. Tātad Nelsona pavēlniekiem tagad ir pilnīga noteikšana par visu Savienoto valstu ražošanu, par visām ražas bagātībām, visām fabrikām un to ražojumiem.

Bruņošanās rūpnieki un preču namu karaļi sasnieguši Amerikā savu mērķi: ar žīdu preses palīdzību beidzot ar lielām pūlēm un mokām izdevies miermīlīgo amerikāņu tautu ieraut karā. Tagad bruņošanās uzņēmumi atkal darbojas, un nāve dod atkal dividendes. Triumfē tā nelietīgā kliķe, ko amerikāņu rakstnieks Teilors Kalduels atmaskojis savā grāmatā par internacionāliem bruņošanās rūpniekiem. Tur viņš kādai no šīm nāves hiēnām liek teikt: „Laudīm, kas pagatavo municiju un pulveri, jāpieradinās stāties veikalos ar visdīvainākiem putniem. Bruņošanās rūpnieki ir paši neitrālākie cilvēki pasaulē: karī tiem nekā nenozīmē. Sarkanie blēži zaudē, zilie uzvar. Viņiem ir vienalga, tirgotājam rūp tikai peļņa.”

Jaunās kārtības valstis pieteikušas nesaudzīgāko karu šiem bruņošanās rūpniekiem un viņu noziedzīgajām metodēm, kas Anglijā un Savienotajās valstīs parādās pavisam atklāti. Kopš Eiropā satriekta žīdu vara, tur vairs netaisa veikalus ar nāvi. Jaunās tautas cīnās par jaunu iekārtu un par to mieru, kura augļus baudīs visas tautas, kas mīl darbu.

Kl

(Pa labi.) Nāves veikalnieku radītā Amerikas lauksaimniecības smagā krīze noveda ražotājus pie pavisam ačgārnām saimniekošanas metodēm. Pat pienu izlēja uz ielām, lai vēl vairāk nekristu tā cena.

Arī Amerikas debesskrāpju iedzīvotāji ir nāves veikalnieku upuri.

„Die Woche” uzn.

10 MINŪŠU SKAISTUMAM *veselībai*

mus, ko viegli ik dienas atkārtot. Pazīsti pati sevi! — ir otra priekšlasījuma motto. Šī lekcija nosaka katrai atsevišķai dalībniecei ādas diagnozi, kas ir sevišķi svarīgi tādēļ, ka pareizai ādas kopšanai nepieciešami zināt ādas īpašības. Tālāk sievietēm aizrāda, kā uzturēt ādu svaigu un stingru bez dārgajiem kopšanas paņēmieniem un masāžām, kas turklāt prasa daudz laika. Īpaši ieteic dabiskos skaistumkopšanas līdzekļus, kas katrai pieejami. Tādi ir lietus ūdens, citronu sula, gurķu sula u. t. t. Ar sevišķu interesi kursu dalībnieces gaida trešo priekšlasījumu, jo tā temats ir: kā man labi un neuzkritīgi atsvaidzināt seju? Vispirms aizrāda uz daudzām neapzinātām kļūdām, ko aizvien vēl izdara. Tā, piemēram, sauso rūžu lieto taukainā rūža vietā un lieto pūdeļa slotu, kas viegli var kļūt par baciņu pārnēsātāju. Tālāk iztirzā vienkāršākos atsvaidzināšanās pamatlikumus, piemēram, runā par pareizo pūdeļa un lūpu zīmuļa krāsu vai rūža uzlikšanu, piemērojoties sejas formai. Dalībnieču interese sasniedz augstāko pakāpi ceturtajā — pēdējā priekšlasījuma laikā. Tad viņas drīkst uzdot jautājumus, kas rodas ikvienai sievietei, kad viņa sevi uzmanīgi aplūko spogulī. Te ieteic vecus mājas līdzekļus un izmēģina jaunus aparātus, iztirzājot vēlreiz visu skaistumkopšanas kursu, bet šoreiz no katras dalībnieces viedokļa. K.

Lai acis kļūtu spožākas, skropstās rūpīgi iesukā taukainu krēmu.

Laiks nesis pārmaiņas — mūsu laikmetā reti kāda sieviete var dzīvot tikai sev un savas ārienes kopšanai. Dzīve no mūsdienas sievietes prasa daudz: viņai jādarbojas visās saimnieciskās dzīves nozarēs, birojos, veikalos, darbnīcās un pie sava pavarda. Aizvien no jauna atskan jautājums: kā šis ikdienas darba jūgs savienojams ar sevišķīgo daiļumu? Zināms, darbs prasa lielāku enerģijas patēriņu, lielāku sasprindzinājumu, tomēr tas nedrīkst padarīt sievieti vecu un neglītu. Pietiek vēltīt ik dienas ķermeņa un ādas kopšanai tikai 10 minūšu, tās pareizi izmantojot, lai darba sievietei nodrošinātu palāvību un iesējās pretestības spēju, kas savukārt garantē labu izskatu. — Kas īsti norisinās šais 10 minūtēs? — aizvien jautā sievietes. Šo jautājumu paskaidro skaistumkopšanas kursi, kuņus pašreiz Vācijā sarīko Vācu darba fronte Berlīnes skaistumkopšanas institūtā. Tuvākajā nākotnē šādi kursi sāksies arī pārējās Vācijas pilsētās. Te pulcējas dažādu arodu un izglītības līmeņa sievietes, sākot ar strādnieci līdz akadēmiķei. Noklausoties 4 lekcijas, kas turpinās 1½ stundas katra, tās iegaumē dabiskās skaistumkopšanas pamatlikumus. Pirmais priekšlasījums aptver ķermeņa kopšanu, kas ir jebkuņas kosmētikas nepieciešamais priekšnoteikums. Labi izskatīties spēj tikai veselīga sieviete. Kursu dalībnieces mācās, kā pareizi elpot, kāda guļas vieta ir ieteicamāka un kā ar ikdienas dzīvi saistītās kustības apsvērt un disciplinēt. Visbeidzot demonstrē intensīvus vingrināju-

Ādai jāuzliek plāna un vienmērīga krēma kārtiņa, un

pēc tam to viegli iemasē ādā, virzienā no zoda uz deniņiem.

Ikvienu sievieti būs pārliecinājusies, cik lieliski seju atsvaidzina karsti tvaiki, īpaši, ja tos lieto pārmaiņus ar aukstām kompresēm.

Uzņēmumi no

Laikmeta arch.

Richard'a Wagner'a — „Tanheizers" Rīgas operā

Skats Venuskalna iekšienē. Vidū Venera,
skaistuma un mīlas dieve — M. Brechmane-
— Stengele, pa labi Tanheizers — M. Vētra.

Apakša pa kreisi: Elizabete — Alīda Vāne un
Tanheizers — M. Vētra.

Trešā cēliena pēdējā aina. Pa labi
Volframs fon Ešenbachs — A. Kaktiņš.

M. Zariņa dziesmu spēle — „Dzejnieks un roze" Dailes teātrī

Komponists — R. Kreicums. Frīne Žiro — Lilīta Bērziņa. Dzejnieks — K. Šteinbergs (pa kreisi).

Grieta — Olga Krūmiņa.
Sardanapals — A. Mitrevičs.

Rīgas operas baletskolas desmitā izlaiduma izrāde

Baletskola savā desmit gadu pastāvēšanas laikā devusi ap 50 dejotāju, no kuriem 27 dejo Rīgas operas baletā, 8 Liepājas operā un 6 Lielvācijā. Bez klasiskā baleta studijām skola piegriež izcilu vērību raksturdejām, kā arī spāņu un latviešu tauts-

Absolvente V. Zālite.

Mazais dancis.

Absolvente I. Apine un V. Ozoliņš.

Baletskolas vadītājs baletdejojājs H. Plūcis mazo dejotāju vidū.

jām. Skolu vada baletdejojājs H. Plūcis, kuŗa nopietnā un lietišķā sadarbība ar pārējiem audzinātājiem — T. Vesteni, S. Jirgensi, M. Alberingu un J. Stumbri — pulcinājusi ap 130 audzēkņu, kas savā izlaiduma vakarā skatītājus tikami pārsteidza, kā deju iestudējuma, tā arī izdomas ziņā. Sevišķi skatītājus valdināja latviešu tautas dejas, kuŗām programmā bija ierādīta redzama vieta. Atzinību pelna arī absolvente Irene Apine ar apdāvināto partneri V. Ozoliņu, kas baletskolu beidza pagājušo gadu.

Fr. Lehara operete — „Jautrā atraitne” Tautas teātrī

Grizetes pēdējā cēlienā.

Hanna Glavari — P. Brivkalns un grāvis Dūmils
V. Krūmiņš.

PRECĪBU VALGOS

S T A S T S

(5. turpinājums.)

„Pēterīt, man Rīgas šuvēja neiziet visu laiku no prāta. Es tev vakar teicu, ka viņa vienīgā man uzšūtu labu kāzu kleitu. Bet tad būtu bieži jābrauc uz Rīgu uzņēmīnāt. Vai tad nebūtu labāk, ka viņa atbrauktu šeit pie mums un pašūtu tepat. Tas būtu lētāk un labāk, un visa apkārtnē runātu, ka manu kāzu kleitu šuj vissmalkākā Rīgas šuvēja.”

„Marij, tu runā par kāzām? Kad tad mums runa bijusi par kāzām?”

„Bet ruden taču mums būs kāzas!”

„Kāzas?” iesaucās Grāpītis un slaucīja sviedrus. „Bet es taču tevi vēl neesmu bildinājis.”

„Kā tad ne,” teica Marija tik milīgā balstiņā, cik vien bija iespējams. Sirsnīgi viņa raudzījās tam acīs, cieši pieglaudās. „To-reiz, Jāņu naktī...”

FRIDRICHS GULBIS

Sirotāji

*Aiz sila mākonis virpuļo palss,
No zemes aug cilvēku rindas,
Un asa un draudoša gaisā skan balss
No ieroču dzelžainās šķindas.*

*Deg mājas un liesmas pret debesīm skrej.
Dun ceļi un klajumi vaida,
Un suņi, no pavardiem aizdzīti, rej,
Lien purvāju slīkšņos un gaida.*

*Melns viesulis trako, brāž aukains un lauž
It visu, kas tura to skreja,
Un sirotājiem, kas asinis jauž,
Nirdz niknums un idziba sejā.*

*Bet gausāk jau cilājas rokas, kam cirst,
Truls kaļa cirvis un āva.
Kur atsperas kāja — jūk zeme un irst
Un preļi mirdz purvaina rāva.*

*Pats jods vai uz nīcību kaļkalpus trenc,
Vai skurbums tiem atņēmis prātu?
No meža skrien vīri un naidnieku lenc,
Ar vizbulēm cepurēm klātu.*

*Zaļš ozolzars sargā. Bet asmenis ass
Dzen purvājā siras un šķaida.
Par varoni izaudzis jauneklis mazs,
Pilns dzimtenes milas un naida.*

*Ak, vizbule sīkā un ozola zars —
Tas vīru spēks, meiteņu mīla.
Ar viņiem nāk mūžīgais pavasars
Un saule zeltaini zvīja.*

*Kas nenogrimst purā, pār robežām triec
To vīru dzelžainā griba.
Par krāšmatām bērzi galotnes liec,
Sveic tūrumus asmeņu ziba.*

*Un atkal ir klusums. Iet sējējs un sēj,
Pilns bezgalās dzīvības gara:
Kas dzimteni mīlēdams, mirt par to spēj,
Tas dzīvos, kur sentēvi ara.*

*Tas dzīvos un simtas tam vasaras plauks,
Jo arklū spožs asmenis sargās.
Un zaļot nenobeigs plava un lauks
Ne dienās, ne nedienās bargās.*

Grāpītis nolaida acis. Jāņu naktī? Vai tas varēja būt? Vai tad viņš tiešām būtu bijis tik ļoti apdzēries, ka vairs nekā neatcerējās. Ko nu viņš varēja atbildēt, vai bildinājis vai ne? Un, lai labāk atcerētos, vai tiešām ir bijis piedzēries un ko samuldējis dzērumā, viņš uzgriezta Marijai muguru un lēniem soļiem gāja ārā no istabas.

Marija uzsauca viņam:

„Bet tu taču man to nenoliegsi, Pēter?”

Marijai, braucot pēc drēbēm, atkal vajadzēja naudas. Par drēbi viņai gan esot iznācis pēdējo reiz, bet nu nevarot samaksāt darbu. Un tādai pirmklasīgai šuvējai cenas ļoti augstas.

Grāpītis gan kasīja sev pie deniņiem. Pārmeta tai vieglprātību un neapdomību un nemaz negribēja atdarīt maku. Marijai turpretim bija daudz citu argumentu, lai pārliecinātu veco vīru, un galvenais bija tas, ka nevarot taču atstāt samaksātu drēbi, tad jau zaudējums būšot vēl lielāks.

Grāpītis padevās. Viņš aizgāja uz krāj-aizdevu sabiedrību, noņēma lielāku summu naudas uzreiz, lai tā allaž būtu mājās. Ka viņai vēl vajadzēs, par to viņš nešaubījās. Ar savu likteni viņš samierinājās, jo tā jau nu bija dzīvē, ka veciem vīriem jaunās sievas dārgi maksā. Viņš vēl kādu laiku paklausīs Marijas untumiem, bet tad gan ilgāk ne.

Viņš pats tad sakravās viņas čemodānu un aizvedīs līdz autobusa pietātnai. Tad būs pietiekoši ēsts no tiem skaistajiem, kairajiem grēka augļiem. Ziemā lauku kļūsibā un vientulībā viņš nožēlos savus grēkus, un viss būs atkal labi. Naudas būs drusku mazāk, bet gan jau arī to pārcietīs un dabūs citu vietā, ja nākošu vasaru sevišķi labi paaugs.

Marija atkal palika četras dienas Rīgā, lai gan Grāpītis viņu sāka gaidīt jau nākošajā dienā. Viņš tik ļoti jau bija pieradis, ka bez viņas dzīve izlikās tukša un auksta. Viņš bija nemierīgs un ausīgs. Naktī, kad suņi rēja, viņš gāja skatīties, vai Marija nenāk mājās. Arī dienā viņš skatījās visu laiku uz ceļa pusi, un ja tur gāja kāda sieviete, tad viņam likās, ka tā varētu būt Marija.

Viņš labi redzēja zobgalību Joža acīs, zināja, ka ir slikti padoties sievietes varai, bet ja nu viņš atradās viņas tīklos, tad neko nevarēja darīt, pat ne dusmoties uz Jozi par tā vāji slēpto zobgalību.

Kad Marija vēl trešajā dienā nepārnāca, saimnēks bija gluži slims. Viņu nomocīja briesmīga greizsirdība. Viņam likās, ka

Marijai Rīgā ir kāds mīļākais, ka viņa ar to notriec tā naudu un varbūt vēl zobojas par viņu. Kāda cita iemesla dēļ gan viņa tik ilgi tur paliek?

Viņš negāja todien nemaz lauku darbos. Protams, ka Jozis to manīja, saime zobojās par saimnieku un visādi balamutēja.

5.

Marija šoreiz nepārnāca viena. Viņai bija līdzī vēl kāda sieviete.

Saimnēks to redzēja no tūruma un bija pārāk izbrīnījies. Vai tad viņa būtu atvedusi jau to smalko šuvēju? Tad nu gan abas būtu jāšūta atpakaļ uz Rīgu, kaut arī sirds tik ļoti sāpētu. Vajadzēja taču pierādīt vīra dūšu un nepaļauties visiem sieviešu untumiem.

Jo vairāk viņš par šuvēju domāja, jo dusmīgāks kļuva.

Kādu laiciņu nodusmojies, viņš vairs nenocietās, gribēja visu savu žulti izliet uz šuvēju. Pie tam tik ļoti gribējās arī redzēt Mariju, kāda gan tā izskatīsies pēc tik ilgi neredzēta laika.

Drošiem soļiem viņš devās mājup.

Viņš gāja istabā, — Marijas tur nebija. Viņš meklēja saimes galā, ne vēsts! Tad viņš dzirdēja pannu un šķīvju šķindoņu virtuvē un gāja skatīties, kas tur notiek.

Virtuves vidū viņš palika kā apstulbis stāvot.

Plīti uguns kurējās, sīpolu un ceptas gaļas smarža kairināja viņa degunu, un pie plīts stāvēja kāda drukna sieviete pusmūža gados, atlocītām piedurknēm, apsējusies saimnieces priekšautu, karstumā nodegušu sarkanu seju. Kreisajā rokā viņa turēja pannu, bet labajā gaļu dunci. Lielajā pannā cepinājās gaļa un sīpoli, kam bija pārlietas olas. Ar lielo dunci viņa apstrādāja cepamo, paņēma pannu labajā rokā un visu tās saturu salēja kādā lielā māla bļodā. Tad tā lika jaunus sagrieztus speķa gabalus uz pannas, apcepa tos, paņēma no groziņa olas, pārsita čaulu un ieslīdināja saturu pannā. To viņa darīja apbrīnojami ātri.

Grāpītis skatīja olas: viņa apstājās tikai pie divpadsmitās. Viņš brīnījās: vai tad viņa visai saimei gatavo ēdienu? Vai viņa tā jaunā šuvēja? Un kāda viņai daļa ar ēdienu pagatavošanu? Kur tad Marija pati palikusi?

Katlā vārījās kartupeļi. Svešā iebāza pirkstus karstajā ūdenī, izvilka kartupeli, tā pārbaudīdama, vai mīksts. Tas jau bija puslīdz mīksts, viņa iemeta to sev mutē un karstu norīja.

Grāpīšam kļuva neveikli, viņš iekrecelējās.

Sieviete uz viņu paskatījās, ieraudzīja pavecu vīreli linu kreklā un nodriskātās biksēs, savieba seju un teica:

„Kas tad jūs tāds esat? Ko jūs te meklējat?”

Grāpīšam pavērās mute no brīnumiem. Pirmajā acumirkli viņš nemaz nepaguva atbildēt, tad stomījās:

„Taisni tā es gribēju jums vaicāt.”

„Man?”

„Nu jā, jums. Kā tad jūs te atgadījāties? Vai tad jūs esat tā smalkā šuvēja?”

„Es, šuvēja? Jāsmejas! Es tik prastus darbus nestrādāju.”

Viņa sabēra atkal visu pannas saturu bļodā.

Viņa uzlika pannu atkal uz plīts un vēl grieza gaļas gabalus, ko likt pannā.

„Vai tad jums Marija uzdeva visai saimei ēdienu taisīt?” Grāpītis nenocietās. „Vakariņām tas par daudz treksns ēdiens, pie tam tik daudz olu!”

„Kas man daļas gar jūsu saimī! To mēs pašas ar Mariju apēdīsim.”

„Tik daudz olu un gaļas!”

„Kas tad jums par to? Vai jums žēl?”

„To jūs neapēdīsīt. Un es domāju, par velti tērēt Dieva dāvanu...”

„Nu, labi, labi! Dabūsiēt jūs arī savu tiesu. Var jau būt, ka mums divām būs par daudz. Bet ka jūs zinātu, kā man patīk gatavot labus ēdienus! Es strādāju kādreiz Rīgā Viļķa restorāna virtuvē. Tur ēdienus gatavoja īsts pavārs, un es noskatījos, kā visu var pagatavot. Tikai man tā materiāla pašai nebija, no kā visu cept un vārīt. Tāpēc vienmēr mans dzīves ideāls bija tādas lielas lauku mājas, kur visa pa pilnam, kur katru dienu var kaut pa teļam, pa cūkai un tikai cept un vārīt! Vai Dieviņ, kas tā gan tad par dzīvi būtu! Es to nemainītu ar pašu paradīzi.”

Viņa apgriezta gaļas šķēles uz pannas, paņēma kartupeļu katlu un nolēja ūdeni.

„Kur tad Marija palika?” nedroši vaicāja Grāpītis.

„Viņa aizgāja uz tīrumu meklēt savu nākošo vīru rokā.”

„Kas par vīru?”

„Nu, to taču jūs zināsiēt labāk nekā es. Jūs dzīvojat šais mājās, un es esmu tikai atbraucēja. Ja nu jūs man tāds muļķis izliekaties... Varbūt esat no citām mājām, tad es jums pateikšu: mana meita prec šīs mājas saimnieku!”

„Bet tas māju saimnieks... tas esmu — es,” gandrīz nelaimīgi izdvēsa Grāpītis.

Svešā sieviete atgriezās no plīts nost, panācās uz priekšu, ielika abas rokas sānos un pētīgi raudzījās Grāpītī:

„Ko jūs sakāt? Tas saimnieks esat jūs? Nemaz negribētos ticēt! Mana meita runāja pavisam citādi par savu nākamo. Viņš esot gan drusciņ gados, bet ļoti dūšīgs un lepns vīrs, varen bagāts. Un nu jūs esat

tas, kas grib precēt manu meitu? Vai tie nav brīnumi!”

„Ak jūs esat Marijas māte?”

Viņa palocījās un ar zināmu cieņu teica: „Mans goda vārds — Berta Biezādas kundze.”

„Ak tāpēc jūs te tik droši uzstājaties...”

„Ko jūs gan iedomājaties, lai es sava znota mājās vēl nezin kā baidos un kautrējos. Un man tā patīk cept un vārīt... Bet te visu labu lietu lieli krājumi!”

Šai kundzei Grāpītis tūlī gribēja pierādīt savu vīrišķīgo pretestību, lai no paša sākuma lietas būtu skaidras. Nebija šaubu, ka viņam darīšana ar stipri bezkaunīgu personu. Nekad Marija nebija viņam runājusi par saviem vecākiem, tāpēc viņš arī nekā nezināja, kas ir viņas māte.

„Bet nekad mums vēl nav runa bijusi par precēšanos,” viņš stingri teica. „Es viņu vēl nemaz neesmu bildinājis. Tas taču vīriešam, ja grib precēties, vispirms jādara.”

„Ak tā, neesat gan bildinājis? Ak tad šitāds jūs esat?” viņa panācās dažus soļus uz priekšu un ar greizi paliectu galvu, it kā uzbrukšanas stāvoklī, viņu uzlūkoja. „Un Jāņu naktī, kas tad notika Jāņu naktī? Ak tad jūs domājat gan, ka es nekā nezinu? Es visu zinu! Man Marija visu izstāstīja. Un arī tur viņai taisnība, ka jūs neesat nekāds rakstura cilvēks. Vienu dienu gribot precēt, otru dienu atkal ne. Ak tad šitāds jūs esat, cilvēks ar vāju raksturu? Tāpēc jau es taisni atbraucu meitai līdzī, lai jūs padarītu atkal par rakstura cilvēku.”

Grāpītis stāvēja nobijies, pārsteigts par tādu viešņu, par tik enerģisku uzstāšanos. Būdams saimnieks, viņš bija paradīsi cietiem pavēlēt. Nu svešs cilvēks viņam pārmeta un gribēja, lai dara tā gribu.

Pēdējos vārdus bija dzirdējusi arī Marija, kas ienākot apstājās pie durvīm, lai noklausītos, par ko nu abi runā. Viņai patīka, ka māte enerģiski uzstājās. Viņa klusi sevī priecājās, ka izdarījusi gudri, paņemot to līdzī. Gan viņas par abām novedīs veco vīru tik tālu, ka tas tām paklausīs un visu darīs, ko tās grib. Bet no otras puses viņa baidījās, ka māte savā runā aizgājusi par tālu un jau pirmajā dienā visu to pateikusi, ko vajadzēja teikt pēc dažām dienām. Viņa bijās, ka tā pārsteidzoties saimnieku varētu apvainot un galu galā sadusmot pavisam. Viņš varētu tad uzsākt cīņu pret abām. Tas nedrīkstēja notikt. Viņa tāpēc devās pie Grāpīša, apkampa viņu, noskūpstīja vairākas reizes un lielā sajūsmā runāja:

„Labdien, mans mīļais Pēterī! Cik es laimīga, tevi atkal redzot! Vai zini, es bez tevis nemaz vairs dzīvot nevaru. Rīgā tikai par tevi vien domāju.”

„Tur nu gan Marijai taisnība,” runāja tagad māte saldenā balsī. „Visu laiku tikai par savu Pēterīti vien runāja, pēc Pēterīša vien ilgojās. Te viņa viņnakt pamostas

Pie plīts stāvēja kāda drukna sieviete pusemūža gados.

nakts vidū un saka: „Mamma, kaut es zinātu, ko mans Pēterītis dara? Vai viņš arī sapņo par mani? Es gan viņa dēļ nevaru plakstiņus aizvērt, savu zelta Pēterīti vien redzu!” Tāda ir mana meita! Traki iemīlējusies jūsos. Un kas tā būs par uzticīgu sievu savam vīram!”

„Marij, ja tu tā domāji par mani, kāpēc tad nebrauci agrāk mājās?”

„Kā tad nu es varēju pārbraukt, ja šuvēja vēl nebija pašuvusi drēbes? Man vajadzēja sēdēt klāt un skubināt. Viņai jau tik daudz darba citiem.”

„Kā tad, kā tad,” apstiprināja māte. „Visi Rīgas miljonāri viņai pasūta!”

Saimnieks gribēja redzēt jaunās drēbes. Meita un māte arī tās rādīja. Viņam gan tas mētelītis izlikās tāds stipri paplāns par to dārgo naudu, un neizskatījās nemaz tāds kā jauns. Bet ko tad tu, lauku cilvēks, varēji zināt par pilsētnieču drēbēm, labumu un maksu? Viņš nopūtās un gāja laukā uz darbu.

Abas sievietes sēdās pie galda un sāka ēst. Nu arī Marija redzēja, ka māte bezgala daudz sacepusī. Bet viņa saprata: tā to darījusi no lieliem priekiem, ka nu reiz ir lauku mājās, kur tik daudz cepamā un vārāmā, un ka tur varēs dzīvot kā kāzās! Vismaz tāds mātei bija uzskats par lauku dzīvi.

(Turpinājums sekos.)

LATVIEŠU 44

Kādā Iebrukuma kaujā dziļā boļševiku aizmuģurē, vadot latviešu SS vīrus, krita SS brigadeführers un policijas ģenerālmajors Dr. Stahlecker's. Par šo kauju stāsta virsleitnants Konrāds Kalējs.

SS vīri uzbrūk! — Šo domu mēs — latviešu karavīri — vienmēr esam paturējuši prātā, un varbūt taisni tā mums ir palīdzējusi dažā labā kaujā uzvarēt. Protams, tas mums maksāja vienu otru biedru, bet tāds jau ir karš, un bez tam — tas viss ir simtkārtīgi atmaksāts.

Bija nežēlīgi auksta un vēla novakare. Bet mūs tas gan jau sen vairs nebiedēja; aukstumu mēs vērtējām tik pēc gradu skaita. Katru reizi pirms došanās kaujā gan gudrojām, vai šoreiz iespējama sejas apsaldēšana vai ne. Rokām vai kājām — tām gadījās ciest jau daudz biežāk. Ir tik silti un patīkami sakurinātā krievu zemes būdā, bet vīri zin, ka šoreiz nakti pavādīt tur nebūs lemts. Tas redzams viņu nopietnajās sejas, tas redzams kustībās, sakārtojot uzkabi, ierocus, slēpes — visu, kas tik svarīgs karavīriem kaujā. Tomēr visdrošākā zīme tam, kas gaidāms, ir neparasti lielais vēstuļu rakstītāju skaits.

Virsnieku vadībā veic pēdējos sagatavošanās darbus. Drīz būs pusnaktis. Uz ceļa virknējas gaŗa ragavu virkne un apkārt tām kustas balti stāvi — katrs ko nes, ceļ, kārto. Noslēpumaini stāvi, — tikai mēnesim uzspīdot, var redzēt, ka tie ir karavīri, kas gatavojas kaut kam nopietnam. Nepieradušam savāds skaits, ka viss viz balts — vīri, ieroči, slēpes, pat zirgi izmeklēti balti. Klusi nodod pēdējos rīkojumus, klusi tos izpilda, tik šur tur kāds iesmejas, kas liecina, ka puīši labā garastāvoklī.

Ierodas ģenerālis, apmierināts pārļaiž visam skatu un dod pavēli doties ceļā. Ragavas drīz pazūd dziļajā tumsā. Neredzu nekā cita, kā tikai blakus sēdošos, jo sācis snigt. Ātri steigdas stundas, ceļš ir tāls, un vēl vienmēr snieg. Uz priekšu jāvirzās ar vislielāko uzmanību, jo ik brīdī pa labi un pa kreisi, priekšā un aiz muģuras var parādīties ienaidnieks, — esam taču tālu aiz boļševiku līnijām.

Lēni tuvojamies meža malai, kur kļajumā ir mūsu kaujas mērķis — sādžu grupa. Pamirdz pirmie saules stari. Kamēr vīri paliek pie ragavām, piestiprina slēpes un sakārto ieročus, ģenerālis kopā ar nedaudz mūsējiem izlien līdz mežmalai. Pētam un salīdzinām saņemtās ziņas un to, ko redzam uz vietas.

Jā, kauja būs grūta, — lēzenā, kļajā augstienē redzamas 3 sādžas. Vērojam tālskatos — tur dzīva kustība. Vienā un otrā stūrī pat izbūvēti sniega un betona nocietinājumi. Bet mēs nepazīstam grūtību. „Uz priekšu!” ir ģenerāļa pavēle, un mēs visi ar prieku un lielāko cīņas sparu sekojam viņam.

Virsleitn. Konrāds Kalējs daudz kaujas vadījis latviešu SS vīrus.

Meža aizsegā sagatavojas triecienam.

Latviešu vienības slēpotāji ceļā.

Ložmetējs meža malā segs mūsējo uzbrukumu.

UZBRUK VĪRI UZBRUK

No trim debess pusēm uz priekšu traucas slēpotāji, kas domā un redz tikai vienu — boļševiku pozīcijas. Splauj uguni ložmetēji, kauc granātas. Sarkanie lej virsū baltas ugunis, kas pirmos izskrējušos piespiež krist sniegā. Turpat klāt ir mūsu ģenerālis. Viņš nemaz nereaģē uz stipro ienaidnieka uguni, bet mierīgi stāv uz slēpēm un dod uzbrukuma pavēles, vada kauju.

„Vēl lielāku aplenkumu!”

Steidzam pildīt šo pavēli, bet ģenerālis piepeši saļimst aiz kāda celma. Baltais sniegš krāsojas sarkans, un zinām, mūsu komandieris ir ievainots. Mirkli apmulstam, jo no mūsu rindām izkrīt vēl viens otrs vīrs. Atiet? To tik ne! Tādēļ — boļševiki jāzsisit no sādžas!

Vispirms nogādā drošībā ģenerāli. Lai gan sprāgstošās lodes ievainojums ir smags, taču viņš visu laiku dzīvi interesējas par kaujas norisi. Ar sajūsmu viņš seko kaujai, teic neviltotus uzslavas vārdus brašajiem latviešiem.

Pa to laiku vīri ir ieņēmuši jaunu pozīciju un tad vēlreiz — uz priekšu! Un šoreiz izdodas — ātrākie slēpotāji jau sasniedz pirmās būdas, tiem seko pārējie. Redzam paceltas rokas. Lido granātas būdās pa labi un kreisi, steidzam tālāk un tālāk, jo katrs savu uzdevumu zina.

Kad pirmie esam sādžai cauri, redzami pilni lauki bēgošo boļševiku — viņi tiek uz priekšu tikai rūpus, jo dziļais sniegš citādi neļauj. Te jau mūsu darbs ir pavisam viegls. Tad redzu, ka arī kaimiņi sādžās notiek tas pats.

Pamazām šaušana apilst. Ar lieliem atsevišķiem sprādzieniem deg sādžu būdas; tās bijušas pilnas ar municiju. Ilgi nevar tūlāties, jo notikušais droši vien ir redzēts un dzirdēts visapkārt un drīzi vien gaidāma kāda nepatīkama sastapšanās. Tādēļ ātri savāc visu noderīgo, nogādā tālāk gūstekņu baru un tad — atpakaļ mežā pie ragavām. Aiz muguras paliek kūpošas drupas un liels kļajums ar boļševiku līķiem.

Dziļi liecas mūsu galvas, redzot, ka kauja izrāvusi no mūsu vidus bez smagi ievainotā ģenerāļa arī dažu labu krietnu, drošsirdīgu kaŗa draugu.

Tad sakustas gaŗā ragavu virkne, un ir jau pievakare, kad sasniedzam savu sādžu. A.

Rītausmā latviešu SS vīri uzmanīgi tuvojas boļševiku sādžai.

Uzbrukums sekmējies: pirmie gūstekņi ceļā uz aizmuguri.

Ložmetejs un prettanku lielgabals pozīcijās gaida pavēli atklāt uguni.

Iss atpūtas brīdis pēc kaujas, kad labi gaŗšo cigarete.

Foto Laikmeta arch

Ārstniecības augi Katrā ģimenē

Jaunāko laiku medicīna, kas piešķir dabas dziedniecības veidiem aizvien lielāku nozīmi, ceļ atkal godā ārstniecības augus un tajos apslēptos dziedinātājus spēkus. To sevišķi veicina modernā ķīmija, kas ar izsmalcinātām metodēm stādos atrod pavisam jaunās vērtības, piem., vitamīnus, ko agrāk nemaz nepazīna.

Ārstniecības augu kultivēšanai, vākšanai un izmantošanai Latvijā jau sava cienīga vēsture. Kad 1936. g. ārstniecības augu vākšanu savā aizgādībā pārņēma valsts, uzticot šo pienākumu vienīgi farmācijas pārvaldes ārstniecības augu uzņēmumam, ārstniecības augu ražošanā sākās straujš uzplaukums. 1940. g. pavasarī ar kultivētiem ārstniecības augiem bija apsēts pāri par 650 ha. Latvija, kas dabiskās drogas vienmēr bija ievēdusi no ārzemēm, bija pārvērtusies jau par ievērojamu ārstniecības augu eksportētāju, izvedot gadā līdz 150.000 kg dažādu augu. Mūsu zemē savāktos ārstniecības augus prāvos daudzumos noņēma Vācija, Zviedrija, Igaunija, Somija un pa daļai arī Šveice un Dānija.

Boļševiku varas gadā kultivēto ārstniecības augu platība pie mums bija noslīdējusi līdz 77 ha, jo par daudzām ārstniecības zālēm maksāja vēl mazāk nekā par parasto sienu.

Tagad nepieciešami atjaunot ārstniecības augu audzēšanu un vākšanu agrākos apmēros, jo iespējas ievest nepieciešamos dziedniecības līdzekļus no citām zemēm ir ļoti ierobežotas. Mums pašu zemē jāsavāc vispirms Latvijas patēriņam vajadzīgais drogu daudzums, kas atsevišķās nozarēs ir diezgan prāvs. Tā, piemēram, pie mums patērēja gadā 12.500 kg ķimeņu sēklu, 8000 kg kumelišu ziedu, 8000 kg baldriāna sakņu, 2500 kg milteņu lapu, 2500 kg puplakšu lapu, 1200 kg piparmētru lapu, 1000 kg vecvīra bārdiņas lakstu, 800 kg liepu ziedu, 800 kg staipekņu sporu, 700 kg melno rudzu graudu un t. t.

Daudzi augi ļoti svarīgi arī uzturvielu rūpniecībā un kā vērtīga piedeva mūsu ikdienas uzturā, piemēram, ķimeņu sēklas, balto un melno sinepju sēklas, sīvie turku pipari, zaļā siera āboliņa laksti u. c. Bez tam būtu laiks apzināties, ka veselības aizsardzībā ļoti liela nozīme dabiskām augu un zāļu tējām, augu sulām. Tādēļ katram, kas grib izsargāties no slimības, pacelt labsajūtu un darba spējas, ieteicams ievākt mājas vajadzībām dažādus ārstniecības augus, kas lietojami vispirmā kārtā kā tējas.

Ārstniecības nolūkiem un tējām noder augu ziedi, lapas, sēklas, mizas, saknes un bieži vien viss augs. Ziedi jālasa drīz pēc pilnīgas uzdziedināšanas, vislabāk saulainā dienā, un tūlīt jāžāvē, bet ne saulē, lai ziedi nezaudētu savu krāsu un aromātu. Lapas, tikai veselās, nebojātās, ievāc īsi

pirms augu uzdziedināšanas. Tās jāžāvē ēnā, caurvējā izklātas, savērtas vai sasietas saišķos. Sēklas jā vāc un jāžāvē tad, kad tās pilnīgi ienākušās. Mizas jā vāc pavasarī no jaunu kociņu stumbriem vai zariem. Vecu koku biežā miza ir mazvērtīga. No daudzajiem ārstniecības augiem, kas sastopami dabā, vai vēl šovasar izaudzējami, atzīmējam kumelītes (*Matricaria chamomilla* L.), kuras iespējams audzēt cauru vasaru, jo izaug 6—7 nedēļās. Nav slimības, kur nederētu kumelišu smaržīgās ziedu galviņas: tējā kā sviedrēšanas līdzeklis, pret drudzi, vēdera kaitēm; ārēji kā skalošanas līdzeklis un kompresēm. Arī liepu ziediem piemīt liels dziedniecības spēks visās slimībās. Liepu ziedu tēja noder kā sviedrēšanas līdzeklis, mazina karstumu; tautā to lieto arī kā nervu zāles pret galvas sāpēm. Ziedu čemuri ar pieziedlapiņām vācami sausā, saulainā laikā ziedēšanas sākumā. Ķimeņu tēja novērš gremošanas

stū tēja noderīga asins tīrīšanai, sviedru dzīšanai, kaitīgu vielu izvadīšanai no organisma. Tā noder arī visu ādas izsitumu apmazgāšanai. Aug atmatās un papuvēs trīskrāsainiem ziediem. Ievāc visu stādu ziedēšanas sākumā. Aveņu ogas, īpaši meža, jāvētas, noder kā sviedrēšanas līdzeklis saaukstēšanās gadījumos. Cūceņu (joti līdzīgas avenēm) ogas noder pret saaukstēšanos, bet lapu un sakņu tēja pret vēdera slimībām un caureju. Nātrju (*Urtica dioica* L.) lapu tēja — teicams asiņu tīrīšanas līdzeklis, derīgs arī krūšu slimībās, nerviem un pret bezmiegu. Vāc visu augu ar ziediem. Gaileniņu (*Primula officinalis* Jac.) tēja noderīga kā sviedrēšanas līdzeklis saaukstēšanās gadījumos, derīga arī nervoziem. Var vākt ar visām lapām, ziediem un sakni. Kalmes, skalbes (*Acorus calamus* L.) noderīgas visās vielu maiņas slimībās un kā gremošanu veicinātājs līdzeklis; kā smaržas līdzeklis peldēm, mutes skalošanai, zobu pulvera izgatavošanai. Vācami apakšzemes stumbri, kas jāžāvē ātri, 15 cm garos pāršķeltos gabaliņos. Meža zemenes — svarīgs līdzeklis pret reumatismu un dažādām akmeņu slimībām. Tējai noder viss stāds; jāvētas ogas der kā sviedrēšanas līdzeklis. Mežrozū lapu tēju tautā lieto dažādās vēdera slimībās. Mežrozū augļi satur bagātīgi C vitamīnu, noder pret niežu un aknu slimībām. Paegļu ogas lieto gremošanas organu darbības ierosināšanai. — Staipekņu (*Lycopodium clavatum* L.) sporas vai vāliņu

Laikmeta arch.

Plavās un mežos, laukos un ceļmalās vasarā aug daudz dažādu augu, kuriem piemīt vērtīgas dziedinātājas īpašības. Uzņēmumā puplakšu vācēji Zvārtavas ezera plavās.

organu traucējumus un spēcina kuņģa darbību, lietojama arī, kad uzpūsts vēders. Ozolu mizas — derīgs līdzeklis pret caureju, skalošanai, apmazgāšanai. Vāc tūlīt pēc ziedu pumpuru izplaukšanas no jaunu koku stumbriem un veciem koku zariem. Ozolziņu kafija noder pret chronisku caureju. Lieto arī ozollapu tēju. Bērzu lapas, ievāktas priekš Jāņiem, der kā viegls urina dzinējs līdzeklis. Ieteicams pret asinsvadu pārkaļķošanu, pūšļa un niežu slimībām, reumatismu, gikti. Milteņu (*Arcostaphylos Uva ursi* Spr.) lapas — sevišķi labs līdzeklis pret visām urinādu, niežu un pūšļa slimībām. Augs līdzīgs brūklenei, aug smiltainās vietās mežos un krūmājos. Lapas ieteicamāk vākt ziedu laikā. Māllēpenes, lēpenes, tūska lapas (*Tussilago farfara* L.), lapas un ziedus lieto kā krūšu tēju pret klepu un visām plaušu kaitēm. Tās aug gravās, gar upmalām, sirdveidīgām, ieapaļām lapām ar stūraini robotu apmali. Lapas vācamas maijā un jūnijā. Atraitniņu (*Viola tricolor* L.) lak-

putekļus vāc augustā, septembrī. Noderīgi mazbērnu pušumu, rētu un izsitumu apkaļķošanai. Vecvīra bārdiņu, māras sila (*Thymus Serpyllum* L.) laksti — vērtīgs atkrēpošanas līdzeklis plaušu slimniekiem. Smaržīga piedeva peldēm, kompresēm. Mazs puskrūmājs, aug uzkalniņos, sausos mežos; ziedi maziņi, iesārti violeti. Savāc ziedu laikā. Skostes, kosas (*Equisetum arvense* L.) — vērtīgs augs bioķīmisko vielu šķīdināšanai. Lieto urinādu un pūšļa slimībām. Aug laukos, papuvēs. Ceļmalītes, ceļmallapas (*Plantago major* L.) aug visur ceļmalās. Lapu tēja noder kā asins tīrīšanas līdzeklis un krūšu slimniekiem. Derīga arī sula, atšķaidīta ar ūdeni un ar cukuru bērniem. Rudzpuķu ziedu tēja noder kā asins tīrīšanas līdzeklis. Pupilakšu (*Menyanthes trifoliata* L.) lapas lietojamas kā rūgtumviela gremošanas organu darbības uzlabošanai, pret kuņģa kaitēm, arī pret nervu slimībām. Aug purvos un plavās, baltiem vai rozāainiem ziediem. Savāc jūnijā, jūlijā. Pelšķu (*Achillea Millefolium* L.) tēju plaši lieto pret klepu, niežu sāpēm, chronisku vēdera katarru. Ieteicama vājiem, kuņģa un plaušu slimniekiem. Vāc visu augu jūnijā, jūlijā, augustā. J. M.

Skāistā mītnē — laba atpūta

VALSTS DARBA DIENESTA DZĪVOKĻU KULTŪRA

Valsts darba dienesta nometnes atrodas visos Vācijas novados. Vai tas ir kalnos, kur jāierobežo straujš kalnu strauts, kuŗa nevaldāmie ūdeņi jau bieži vien iznīcinājuši ražu; vai tas ir līdzenumā, kur purvi jāpārvērš tīrumos, vai atkal Ziemeļjūras piekrastē, kur čaklā darbā jāatpazīst atpakaļ jūra, — visur pār koka mājiņu nometnēm plīvo darba dienesta karogs. Visu šo jauno cilvēku liksmība un dienesta pienākumu priecīga veikšana izpaužas arī viņu mītnēs. Par spīti kareiviskajai vienkāršībai tūlīt acīs duŗas spilgtās krāsas: mājiņu sienu zaļums, ieeju sarkanums un logu ietvaru baltums.

Mītnu ierīkošanu vispirms ik uz soļā saskatāma stingra lietišķība un vienkāršība.

Nav aizmirsts arī daiļums, kas liecina par labu gaumi.

Atsevišķo mājiņu ierīkošanai veltīta liela rūpība. Koka mājiņas tā pielaiķotas apkārtnei, ka tās pilnīgi iekļaujas apkārtnes dabas ainavā. Darba vīri dabu visur piesaistījuši savām mītnēm. Viņi iestādījuši krūmus, kokus un daudz puķu, tā saskaņoti izveidojot kopainu — par prieku sev un gaŗāmgājējiem.

Valsts darba dienesta vīru mītnu izdaiļošanā izpaužas ne tikai cilvēka vispārīgā prasība pēc daiļuma, bet tā kalpo arī augstākam mērķim.

Katrs vācu jaunietis — neatkarīgi no savas kārtas resp. sociālā stāvokļa — saskaņā ar Vadoņa gribu vienu savas dzīves laika sprīdi kalpo ar lāpstu. Šai laikā viņš pats ir strādnieks valsts darba dienesta kareiviskajā kopībā, lai mācītos cienīt un godāt darbu. Šai laika sprīdi, atbilstot tai cienībai, kādu viņš bauda, viņam jādzīvo, cik vien iespējams skaisti. Lieta tā, ka cilvēks un viņa dzīvoklis ietekmē viens otru. Kaut kādā veidā cilvēka īpatnība izpaužas viņa dzīvoklī. No otras puses — arī dzīvoklis dažādi ietekmē un „audzina“ cilvēku, kas tam dzīvo. Tāpēc darba dienests vīru mītnu izdaiļošanu neatstāj vienīgi viņu pašu ziņā, bet viņu vadītāji apzinīgi viņus virza pretim noteiktam mērķim.

Ne tikai laukumus starp koka mājām pieskaņo apkārtējai dabai, apstādot tos puķēm un krūmiem, bet skaisti ierīko arī dzīvojamās telpas, ēdamzāles un slimnieku istabas. Apmeklējot vakarā kādu valsts darba dienesta nodaļu, gandrīz arvien sastaps darba dienesta vīrus ar zāģi, ēveli un izgriezamo nazi veidojam pēc savu vadītāju aizrādījumiem lampas, krēslus, skapjus, gleznu ietvarus un tamlīdzīgus priekšmetus, kam jāpieskīŗ telpu iekārtai savs īpats stils. Ne jau katrs pirmais mēģinājums izdodas. Ja tomēr kopējā darbā izveidota kāda sevišķi skaista lieta, tad visiem par to prieks jo liels.

Tā nav nekāda nejaušība, bet mērķtiecīgas vadības iznākums, ka visām valsts darba dienesta mītnēm

Mītnu gaumīgajā iekārtā, kas ir katras valsts darba dienesta vienības lepnums, katra lieta, katrs mazākais sīkumiņš ir paŗu darināts.

Katra pagatavotā lieta liecina nevien par tās darinātāja prasmi un gaumi, bet reizē pauŗ arī tā novada īpatnību, no kuŗa nāk darba dienesta vīrs.

telpām ir sava īpats seja — savs sevišķs stils. Darba dienesta vīrs ar savu darbu stāŗ tuvu zemniekam, kam viņš iegūst jaunu zemi. Tomēr viņš valkā uniformu un dzīvo kareivisku dzīvi. Tādēļ darba dienesta vīru mītnes iekārtā līdzās senajām zemnieku kultūras tradīcijām saskatāma kareiviska vienkāršība. Gluŗi dabiski, ka šī darba dienesta vīra audzināšanas ietekme turpinās arī pēc viņa dienesta izbeigšanās. Ar sava paŗa darbu un savu vadītāju aizrādījumiem viņš mācījies atšķirt nevērtīgu darbu no vērtīga. Vēlāk viņš savai ģimenei varēs pagatavot lietas, kam būs personīgs stils.

Latvieŗu brīvprātīgie darba dienesta vīri kas tagad nodarbināti valsts darba dienesta nodaļās, varēs tur daudz ko mācīties. Bet arī viņi varēs pagatavot daŗu labu savas senās zemnieku mākslas paraugu, tā dodot ierosinājumus saviem vācu biedriem.

Darba vadītājs Rattay's.

Valsts darba dienesta vadības uzņēmumi.

ĻUSTĪBU RITMĀ

STUDENTU VINGROŠANAS DARBA SKATE

Plašs un vispusīgs ir studentu darbs obligatoriskās vingrošanas stundās. Ar auguma vingrojumiem studenti veido un nostiprina dabisko auguma stāju un vītāli

svarīgos organus, bet brīvās kustībās attīsta izdomu, ritma un kustību izjūtu. Sacensību rotaļas, sporta spēles un dažādi rīku vingrojumi ieaudzina drosmi, veiklību, attapību, ātru orientēšanos, uzņēmību, gribu uzvarēt, biedriskumu, palāvību saviem spēkiem, sacensības un vienības garu. Nūju un vāļīti lieto kā vēzienu pastiprinātāju ritmisku kustību virknējumā. Partera vingrojumi — dažādie kūleņi, pārmetnes, stājas un salto prasa drosmi, apziņīgu veikumu, veiklību un lokanību.

Ar vingrošanas, sporta, rotaļu un sporta spēļu mērķi — gribas, rakstura, fizisko spēku, rases vērtības, sabiedrisko tikumu un vadonības spēju veidošanu — studenti ikvienu plašāk iepazīstinās savā vingrošanas dienā š. g. 7. jūlijā plkst. 11.30 Dzegužkalna brīvdabas teātrī. R. K.

Laikmeta uzņ.

Sievietes ar savam organismam un ķermeņa uzbūvei piemērotiem rīka vingrojumiem, līdzīgi vīriešiem, attīsta drosmi, veiklību, uzņēmību un palāvību saviem spēkiem.

LABĀ SASKAŅĀ

Rīgas vācu sporta biedrības (DSG) pirmie sporta svētki bij. ASK laukumā patīkami pārsteidza ar savu raito risinājumu un dalībnieku priekšzīmīgo disciplīnu. Rīkotājiem piedevām bija izdevies nodibināt labu kontaktu ar 4000 skatītājiem jau no svētku pirmajiem mirkļiem. Skatītāji dzīvi sekoja katrai sacensībai, jūsmoja par katru sasnie-

Foto O. Sprude.

Vācu kaņavīrs Warnemünde — pazīstamais vidējo distanču skrējējs — izcīnīja spožu uzvaru 3000 m skrējienā.

gumu neatkarīgi no tā kvalitātes. Šoreiz skatītāju rindās pārsvarā bija vācu kaņavīri un vācu iestāžu darbinieki. Mūsu sporta sarīkojumu apmeklētāji no viņiem varēja mācīties, ka sacensībās nav jājūsmo tikai par lielu meistarību un rekordistu sniegumiem vien, bet arī par katru spriegu cīņas brīdi. Sacīkšu dalībnieki, kas komplektējās no vācu ierēdņiem un darbiniekiem Austrumzemē, intensīvāku treniņu trūkuma dēļ gan nevarēja sacīkstēs uzrādīt augstvērtīgus sasniegumus, toties lielu enerģiju un gribu uzvarēt. S.

Teicamākais vācu vingrotājs savas brīvās izvēles vingrojumu noslēguma lēcienā — no atbalsta uz līdztekām.

Pazīstamā Latvijas ritmoplastikas skolotāja Beatrise Vignere līdzsvara stājā uz kājas pirkstgala.

Laikmeta uzņ.

Noturēt līdzsvaru uz zviedru sola, kas pacelts galsā, nav viegli. Bet VS vingrošanas sekcijas vadītājs Rūdolfs Reiziņš to spējis izvest viegli un brīvi.

RITMA AUDZINĀTĀJA

Ritmiskās audzināšanas skolas uzdevums ir mērķis ir veicināt un izkopt audzēkņos precīzu ritma izjūtu, disciplinēt tos un ievadīt mūzikas satura izpratnē un izjūtā. Iegūto mūzikas izpratni vēlāk saista ar deju, kas pa daļai atvasināta no seno grieķu deju pirmveidiem.

Vecākā šāda veida skola Latvijā ir Beatrise Vigneres vadītā ritmoplastikas skola Rīgā, kas šogad atzīmē 20 gadu darbības atceri. Beatrise Vigneres darbs cieši saistīts ar absolūtās dzirdes izkopšanas principiem. Viņa arī nododas jaunu darba metožu meklējumiem un līdzšinējo sasniegumu nostiprināšanai. R. K.

Foto O. Sprūde

Laikmeta arch.

Mirtes pods

Meita liela izaugusi,
Sen jau vīru atradusi,
Agr' un vēlu
Auklē dēlu.
Puķu pods, kur auga mirte
Brūtes vainagam, vēl ir te —
Kaktā sēro,
Klusī vēro.
Mazais zēns tam rāpo klātu,
Dauza to ar slotas kātu.
Pods vaid: „Sargi!
Laiki bargi...”
Te redz vecaistēvs to podu:
„Labi, ka es tevi rodu,
Nāc nu talkā
Darbā smalkā!”
Vecaistēvs ap podu buņas,
Sminā dreb tam bārdas spuras,
Zemī maisa,
Sēklu kaisa.
Un pēc laika asni slejas.
„Manas mirtes!” vecis smejas.
Tur aug viņa
Tabaciņa!

Ž. Ciecērs.

Operācija amerikāniski.

Džimam Džeksonam bija steidzīgi jāizdara operācija — jāizgriez aklā zarna vai kaut kas vēl launāks. Viņš ieradās kādā Ņujorkas klīnikā.
„Tāda operācija mums tīrais sīkums, to mēs izdarīsim viens divi,” teica klīnikas direktors, „bet vai jūs atraitne spēš segt izdevumus? Brīdinu, ka tie nebūs mazie!”

RENĢĪTES SAPNIS.

Maza renģīte Baltijas jūrā
Skumji domāja: „Kas to dos —
Man reiz glausties pie pipara sūrā,
Lai es silķīga izskatos?
Silķe — lielīgā ārzemju viešņa,
Skūpstā piparu etiķī,
Es alz Mellužu zvejības
slekšņa
Dūmos pārvēršos pērtiķī!”
Kaļi atnāca Baltijas pusē,
Silķe pazuda ārzemēs.
Tagad renģīte etiķī dusē,
To par rolmopsi saucām mēs!
Ž. Ciecērs.

AMERIKAS AININA JEB KAŅŠ BAŅO.

Liekas, šo kungu jau esmu aptīrījis kādreiz agrāk — bet tagad kā viņš pats tā viņa maks bija daudz plānāks!

PAGRIMUŠĪE.

Melu lords Čerčills saka tētiņam Staļinam: „Tā iet, mīlais draugs, priekš gada es vēl pats sēdēju uz bukas un aicināju tevi iekāpt!..”
(„Orbis - Photo“.)

Padomijā.
„Kas jūs tāds esat?
Ar ko nodarbojaties?”
„Esmu cirka direktors.”
„Tā. Vai jūs personālam boļševiku partijas isā kursa kolektīva apmācība jau nodibināta, kā pavēlēts?”
„Nē. Es nesaprotu, kā to izdarīt, — man taču blusu cirks.”
E.

Ātra atreibība.
„Vai jūs, Elzas jaunkundz, varētu mani ar laiku iemīlēt?”
„Nē, nekad!”
„Tā jau man arī likās. Jūs esat par veku lai gaidītul!”

Prakse.
„Māt, zobārsts Sakārnītis man šodien atzinās mīlā.”
„Vai viņam ir prakse?”
„Liekas, ka jā. Viņš to izdarīja ļoti veikli.”

Ugunsdzēsana uz laukiem.
Lauksaimnieks grib apdrošināt mājas pret ugunsnelaimi. Lai noteiktu maksāšanas prēmiju, apdrošināšanas aģents apjautājas: „Kādi drošības līdzekļi pret ugunsnelaimēm atrodas jūsu pagastā?”
Lauksaimnieks ilgi domā, tad nopūšas un saka:
„Vasarā dažreiz list, bet ziemā gadās, ka kooperatīvā nav sērkokociņu.”

Pēdējā pudele.
„Bet, Frici, tu taču sievai apsolīji, ka šī būs šodien pēdējā pudele, ko tu dzersi!”
„Pareizi gan! Viesmīl, vēl sešus alus! Bet šo pudeli es dzeršu pēdējo.”
Restorānā.
„Šis galdiņš aizņemts.”
„Nu tad novāciet to un nolieciet tai vietā citu!”

PĒC TIMOŠENKO „UZVARĀM”.

Staļins: „Bet, maršal Timošenko, tevi jau vairs pazīt nevar!..”
Timošenko: „Es savas uzvaras Kerčā un pie Čarņovas arī vairs nepazīstu...”

LIELAIS LAIMESTS.

Visa dzīve — laimes spēle:
Kad pēc dūma kāro rēle —
Cigārgals uz ietves spīd —
Nem tik ciet un tālāk zīd!

Radiofona programma

7. VI — 13. VI GALVENAIS RAIDĪTĀJS RĪGA, RAIDĪTĀJI MADONA, KULDĪGA UN LIEPĀJA

SVĒTDIEN, 7. JŪNIJĀ

- 5.00 Raidījums vācu kaņavīriem.
- 6.15 Hamburgas ostas koncerts.
- 6.30 Mūzika (skaņu plates).
- 6.45 Ziņas latviešu valodā.
- 7.09 Ziņas vācu valodā.
- 7.10 Hamburgas ostas koncerts.
- 8.00 Jaunu nedēļu kad sāk, lai tev allaž priecīgs prāts.
- 8.45 Vingrošana bērniem.
- 9.50 Vācu melstari mūzikā un literatūrā.
- 10.00 Ziņas vācu valodā.
- 10.10 Dievkalpojums.
- Pārraidījums no Vecās Ģertrūdes baznīcas.
- 11.10 Koņa dziesmas.
- Universitātes koris A. Bobkovic vadībā.
- 11.30 Koncerts brīvā dabā.
- Pārraidījums no Lielā Vērmanes dārza.
- 12.15 Ziņas latviešu valodā.
- 12.30 Ziņas vācu valodā.
- Pēc tam: Vācu tautas koncerts.
- 13.15 Ziņas vācu valodā.
- 13.15 Nedēļas politiskā raidāmāina.
- 15.30 Caurās korpītes. Helma's Claus'as raidāmluga bērniem pēc Grimma pasakas.
- 15.30 Latviešu mūzika un literatūra. H. Cinka - Berzinska, L. Garūta, prof. P. Sakss, Vignera vīru koris L. Vignera vadībā un deklamācijas.
- 16.00 Pēcpusdienas mūzika.
- 16.30 Ziņas latviešu valodā.
- 17.00 Ziņas vācu valodā.
- Pēc tam pēcpusdienas mūzika.
- 17.30 Preses apskats.
- 17.30 Latviešu brīvprātīgo kaņavīru pusstunda.
- 17.30 Ziņas no kaņalauka.
- 17.30 Mūzika (skaņu plates).
- 17.30 Ziņas vācu valodā.
- 17.30 Mūzika vasaras vakarā I.
- 17.30 Ziņas latviešu valodā.
- 17.30 Mūzika vasaras vakarā II.
- 17.30 Ziņas vācu valodā.
- 17.30 Deju mūzika.
- 17.30 Ziņas vācu valodā.
- 17.30 Noslēgums.

KATRU DARBDIENU

- Raidījums vācu kaņavīriem.
- Rīta vingrošana.
- Mūzika.
- Ziņas latviešu valodā.
- Ziņas vācu valodā. Pēc tam rīta koncerts.
- Rīta mūzika.
- Ziņas vācu valodā.
- Raidījumu pārtraukums.
- Ziņas latviešu valodā.
- Ziņas vācu valodā.
- Pusdienas mūzika.
- Ziņas vācu valodā.
- Virspavēlniecības ziņojuma lēns atkārtojums un isas ziņas kaņaspēkam pterakstīšanai.
- Ziņas latviešu valodā.
- Ziņas vācu valodā.
- Ziņas vācu valodā.
- Ziņas latviešu valodā.
- Ziņas vācu valodā.
- Pēc tam sporta ziņas.
- Ziņas vācu valodā.
- Noslēgums.

PIRMDIEN, 8. JŪNIJĀ

- 6.00 Latviešu tautas dziesmas un dejas. (Vīru dubultkvartets Tēvija un skaņu plates.)
- Mūzika.
- Darbam un mājai.
- Solistu koncerts. Ksenija Brante (soprāns), Rasma Strazdiņa (klavieres) un Vol-demārs Lasmanis (vijole).
- Mūzika (skaņu plates).
- 16.00 Pēcpusdienas mūzika I.
- Rita Eriņa (soprāns) un Radiofona deju kapella A. Kornēliusa vadībā.
- 17.15 Pēcpusdienas mūzika II. (Tūkstoš jautras notis.)
- 18.00 Aktuālītātes.
- 18.30 Jautra kaņavīru stunda.
- 18.30 Priekšlasījumu cikls: Mūsu kaņaspēks.
- 18.30 Solistu koncerts. Anna Ludiņa - Pabiana (meco-soprāns), Edvins Krūmiņš (baritons) un Nikolajs Pese (brača).
- 20.15 Skaņu dzirnavas I.
- 2x45 minūtes jautram laika kavēklim vārdos un skaņās.
- Kamermūzika. L. van Beethoven'a Trio Nr. 4 klavierēm, vijolei un čellam Op. 11. Joseph's Müller's (klav.), Ernst's Kessler's (vijole) un Robert's Assion's (čello).
- 22.30 Mūzika laika kavēklim.
- Marija Vintere (soprāns), Anatols Evalks (akordeons), Radiofona deju kapella A. Kornēliusa vadībā.

CETURTDIEN, 11. JŪNIJĀ

- 11.30 Darbam un mājai.
- 11.30 Jāņu dienu gaidot. Tautisks ansamblis Sidrabene V. Bērzkalna vadībā un skaņu uzņēmumi. Annas Brigades tēlojums. Lasis Kārlis Dzeldē.
- 13.30 Mūzika.
- 16.00 Pēcpusdienas mūzika. Vīru dubultkvartets Dzintarzeme, salona ansamblis Ed. Eiches vadībā un skaņu uzņēmumi.
- Pūtēju orķestra koncerts.
- 17.15 Pilots. G. E. Lessing'a traģēdija. Režisors: Voldemārs Feldmanis.
- 18.00 Mūzika (skaņu plates).
- Ziņas no kaņalauka.
- 18.30 Mūzika.
- 18.45 Preses un Radiofona politiskais apskats.
- 20.15 Ko kaņavīri labprāt klausās. Raibs vakars vācu armijai.
- 22.30 Kamermūzika. G. E. Händel'a Sonāta A-dūrā vijolei un klavierēm. Atskaņo: A. Arnītis (vijole) un Jānis Ke-pītis (klav.). W. A. Mozart'a Kvartets flautai, vijolei, altam un čellam A-dūrā. Atskaņo: A. Šturms (flauta), Aleksandrs Arnītis (vijole), Jānis Hunchens (alts) un Jānis Ozoliņš (čello).
- 22.30 Mūzika laika kavēklim (skaņu plates un magnetofona uzņēmumi).

OTRDIEN, 9. JŪNIJĀ

- 11.30 Bērniem.
- 12.00 Mūzika bērniem.
- A. Zaķis (soprāns) un skaņu uzņēmumi.
- 13.15 Mūzika un literatūra.
- M. Vintere, A. Žilinskis (klavieres) un J. Ģermanis (deklamācijas).
- (F. Petrarkas soneti Madonnai Laurai un J. Grotā Vēstules Solveigai).
- 14.30 Mūzika (skaņu plates).
- 15.00 Pēcpusdienas mūzika I.
- Alma Zattermann'e (soprāns) un kāds kaņavīru pūtēju orķ.
- 17.15 Pēcpusdienas mūzika II.
- 18.00 Aktuālītātes.
- 18.30 Jautra kaņavīru stunda.
- 18.30 Ziņas no kaņalauka.
- 19.15 Mūzika (skaņu plates).
- 19.15 Preses un Radiofona politiskais apskats.
- 20.15 Austrumu apgabali dziesmās un skaņās. Galvenā Rīgas raidītāja un Tallinas raidītāja kopējais raidījums.
- 20.15 Latvija HS Rīga:
- F. Viksne, A. Madrēvics (vijole), Radiofona koris T. Kalniņa vadībā un Radiofona orķestris O. Bištēviņa vadībā.
- 20.40 Igaunija LS Tallina:
- Liida Aadre (soprāns) un Radiofona orķestris Olava Roots'a vadībā.
- 21.15 Mūzika laika kavēklim.
- 22.30 Mūzika skaņu plates.

PIEKTDIEN, 12. JŪNIJĀ

- 11.30 Latviešu tautas dziesmas un dejas. Vīru dubultkvartets Tēvija un skaņu uzņēmumi.
- Mūzika.
- 13.30 Darbam un mājai.
- 14.15 Bērniem.
- 14.45 Mūzika bērniem (skaņu plates).
- Mūzika (skaņu plates).
- 16.00 Pēcpusdienas mūzika I. (Skaņu plates.)
- 16.30 Pēcpusdienas mūzika II.
- V. Liepiņa-Zaķis (soprāns) un salona orķestris V. Taubes vadībā.
- 18.00 Aktuālītātes.
- 18.30 Jautra kaņavīru stunda.
- 19.00 Priekšlasījumu cikls: Mūsu aviācija.
- 19.15 Solistu koncerts. R. Veide (tenors) un V. Bišers (klavieres).
- 19.15 Raksti no laikrakstiem.
- 20.15 Kāds pūtēju orķestra koncerts. Pārraidījums no Lielā Vērmanes dārza.
- 21.15 Vakara mūzika. V. Kviesis (klavieres), E. Eiche (vijole), O. Kreišmanis (klavieres), Rīgas amatnieku b-bas kamermoris.
- 22.20 Deju mūzika.
- 23.00 Viegla mūzika laika kavēklim.

TREŠDIEN, 10. JŪNIJĀ

- 11.30 Darbam un mājai. (Priekšlasījums, sarunas, mūzika.)
- 14.15 Kad jautras melodijas ar anekdotiem kopā vijas...
- 15.30 Mūzika.
- 16.00 Pēcpusdienas mūzika I.
- Pūtēju orķestris Oļģerta Kreišmaņa vadībā un skaņu uzņēmumi.
- 17.15 Pēcpusdienas mūzika II.
- 18.00 Aktuālītātes.
- 18.30 Jautra kaņavīru stunda.
- 19.00 Priekšlasījumu cikls: Mūsu kaņ flote.
- 19.15 Latviešu brīvprātīgo kaņavīru stunda.
- 20.15 Laimīgle satiekas...
- Sastādījis: Gosta Hahn's.
- Starptekstu autors: Dr. Theodor's Riegler's (skaņu plates un magnetofona uzņēmumi).
- 22.20 Koncerts (skaņu plates).
- F. Schubert's. Prelūdijs un Toccata. J. Röntgen's. Vecnīderlandes dejas. R. Stephan's. Mūzika orķestrim I. daļa.
- 23.00 Raidījums laika kavēklim.

SESTDIEN, 13. JŪNIJĀ

- 11.30 Darbam un mājai. (priekšlasījums, sarunas, mūzika.)
- 14.15 Kalpa zēna vasara. Skatī no A. Kļavas raidāmlugas pēc J. Akurātera stāsta.
- 15.30 Mūzika.
- 16.00 Pēcpusdienas mūzika I. Pārraidījums no Lielā Vērmanes dārza. Spēlē kāds kaņavīru pūtēju orķestris.
- 17.15 Pēcpusdienas mūzika II. (magnetofona uzņēmumi).
- 18.30 Aktuālītātes.
- Jautra kaņavīru stunda.
- Ziņas no kaņalauka.
- 19.15 Mūzika (skaņu plates).
- 19.45 Preses un Radiofona politiskais apskats.
- 20.15 „Tu un es mēnesnīcā”.
- Komplīcēts mīlas stāsts vārdos un skaņās. Darbojas: Paula Brīvkalne, Marija Žeimīte, Tālis Matīss, Karl's Eckert's ar saviem ritmiķiem un Radiofona deju kapella A. Kornēliusa vadībā.
- 22.20 Muzika laika kavēklim.
- Rudy's Deutschmann's ar Karl'a Hohānsel'a Schrammel'a kvartetu, salona orķestris Verneru Taubes vadībā, pūtēju orķestris P. Bandera vadībā.